Улуғ Октябрнинг 50 йиллик шарафига

АВТОРЕМОНТЧИЛАР ҒАЙРАТИ

Ўзбекистон автомобиль ремонти ишлаб чиқариш бирлашмаси корхоналаридаги иқтисодий планлаштириш хизматларининг бошлиқлари ўзлари учун махсус ташкил этилган семинарда шуғулланмоқдалар. Семинар қатнашчилари ўз билимларини ошириш билан бирга, ишлаб чиқаришни планлаштиришнинг ва моддий рағбатлантиришнинг янги системасига ўтган завод ва фабрикаларнинг иш тажрибаларини ҳам ўрганмоқдалар. Улар ўз билимлари ва малакаларини оширгач, бирлашмаларга бориб у ердаги иқтисодий анализларни мукаммаллаштирадилар ҳамда ишнинг рентабеллигини кескин оширишга киришадилар.

Бирлашган корхоналарнинг коллективлари Совет давлатининг 50 йиллиги шарафига олган мажбуриятларида жумладан бундай дейилади: мамлакатимизнинг ярим асрлик шонли санаси нишонланадиган кунгача меҳнатни янгича усулда ташкил қилишни барча корхоналарда тугаллаймиз.

Авторемонтчилар шу кунларда барча куч ва имкониятларини сўз бердингми — устидан чиқ, мажбурият олдингми — уни албатта бажар, деган шиор остида ишга солиб меҳнат қилмоқдалар.

ТЕХНИКА КЎРИГИГА ТАЙЁРГАРЛИК

Республика Автомобиль транспорти ва тош йўллар министрлигига қарашли корхоналарда кўкламги техника кўригига пухта тайёргарлик кўрилмоқда. Ана шу министрликка қарашли 2-автомобиллар ремонти заводи кўрикни муносиб кутиб олмоқда.

Корхонада автомобилларга ишлатиладиган ноёб деталлар тайёрлаш квартал планни муваффақият билан адо этилди. Бу ишда Совет давлатининг 50 йиллик юбилейини муносиб меҳнат туҳфалари билан кутиб олишга аҳд қилган В. Засонин, В. Мехневич каби токарлар, шлифовкачи В. Пешков каби пешқадамлар намуна кўрсатиб меҳнат қилмоқдалар. Улар графикдан ўзган ҳолда сифатли маҳсулот тайёрламоқдалар.

Ой охиргача корхонада планга қўшимча камида 12 минг сўмлик ноёб деталлар ишлаб чиқарилади.

«Главташкентстрой»га қарашли ташкилий техника трестининг бош инженери Александр Иванович Алтухов трестнинг 17-қурилиш участкасидаги майдон билан оператив алоқа қилувчи диспетчер пульт бошқармасини монтаж қилмоқда.
Н. Медведев фотоси.

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

20 МАРТ 1967 й. 2-йил чиқиши. ДУШАНБА. № 66 (221). БАҲОСИ 2 ТИЙИН.

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

«ЁШЛИК» ҲАЙКАЛИ

Бугун пойтахтдаги «Победа» маданият ва истироҳат боғида қурувчилар иш бошладилар. Улар кўлнинг ўртасига ўрнатиладиган «Ёшлик» ҳайкалининг пойдеворини тикламоқдалар.

Беньков номли республика билим юртининг студенти К. Богдасарова диплом ишини ёқлаш учун «Ёшлик» деб аталувчи ҳайкал яратади.

... Эндигина 17—18 баҳорни кўрган қизнинг латофати, гўзаллиги, қадди-басти акс эттирилган. У гўё қуёш нурларига «чўмилиб», унинг тафтида эркин нафас оляпти.

Бу асар санъаткор ва санъатшунос л а р н и н г ижобий баҳосига сазовор бўлди. Ҳайкал ўтган йили республика рассомларининг катта кўргазмасида муваффақият билан намойиш қилинди. Ундан кейин бу ҳайкални «Победа» боғидаги кўлнинг ўртасига ўрнатишга қарор қилинди.

Ҳайкал сув сатҳидан 4 метр баланд бўлиб, у боғ жамолига ҳусн бериб туради. Ҳозирда ҳайкал Москвада бронзадан тайёрланмоқда. Яна икки ҳафтадан кейин у Тошкентга келтирилиб боққа ўрнатилади.

ИП ГАЗЛАМАЛАР КЎРИГИ

Тошкент шаҳар савдо бошқармаси, Тўқимачилик комбинати ва Чилонзордаги Савдо марказининг раҳбарлари нозик дидли харидорларнинг талаб ва эҳтиёжларини ўрганиш мақсадида Савдо марказида ип газламалар виставкасини ташкил қилган эдилар.

Савдо марказининг иккинчи қаватидаги кенг залда бўлган харидор ўзини чаманзорда юргандек ҳис этди. Бу ерда махсус стендларга ёзиб қўйилган бир юз йигирма хилга яқин ранго-ранг ип газламалар ўзини кўз-кўз қилиб турибди. Харидорлар залнн бир айланиб, икки-уч хил газлама сотиб олишяпти.

Айниқса 550-артикулли миллий атлас сатин, СН—106, СН—115 артикулли хом сурп ва фулярин каби газламаларнинг бозори чаққон бўлгани сабабли ҳар куни ўртача 4 минг сўмлик савдо бўлди. А. Абдураҳмонов бошлиқ секциянинг старший сотувчиси А. Абдураҳмонов ва А. Набиевларнинг қўли-қўлига тегмайди.

Тўқимачилик комбинати читга гул босиш фабрикасининг бош рассоми Л. И. Чеховская, колорист М. А. Панфилов, савдони ташкил этиш бўлимининг бошлиғи М. Мираҳмедов, тўқимачилик маҳсулотлари бўлимининг мудири З. Пўлатов ўртоқлар шу ернинг ўзида харидорларнинг талабларини ўргандилар.

Харидорлар ўз талаб ва эҳтиёжларини махсус дафтарга ёзиб қолдирмоқдалар. Таклиф ва мулоҳазалар дафтарини варақлар экансиз нозик дидли харидорлар ёзиб қолдирган ажойиб фикрларнинг гувоҳи бўласиз.

— Мен бундай хушрўй газмолларни шаҳардаги бошқа газмоллар магазинларида учратмаган эдим, — деб ёзади харидор Р. Т. Степурина. — Бу виставкага қўйилган газмоллар ҳар бир уй бекасига ёқиб тушади. Мен рўзғор учун бир йўла 18 метр уч хил газлама харид қилдим.

М. Имомжонова, В. П. Модель, И. К. Савельев, Н. З. Хрушина ва бошқа кўпгина харидорлар ип газмоллар виставкасининг ташкил этилганлигидан миннатдор бўлиб, Тошкент Тўқимачилик комбинатининг ип газламалар тўқиш фабрикаси бундан буён ҳам ана шундай хуcндор газламаларни кўплаб тўқиб чиқариши ҳақида истак билдирганлар.

Бугун виставкага якун ясалди. Ўн кун давомида харидорларга неча минг сўмлик газлама сотилди. Бу оддий кунларда бўладиган савдодан бир ярим баравар кўпдир. Муваффақиятли ўтган шундай виставкаларни шаҳарнинг бошқа савдо магазинларида ҳам ташкил этиш мақсадга мувофиқдир.

А. ОБИДХЎЖАЕВ.

ДЕПУТАТ

Ўтган шанба куни меҳнаткашлар депутатлари Тошкент шаҳар Советининг XI чақириқ I сессияси бўлиб ўтди. Бу сессия яқиндагина маҳаллий Советларга бўлиб ўтган сайловларда сайланган депутатларнинг дастлабки йиғини эди. Сессияда депутатлар олдида турган улуғвор вазифалар, уларнинг халқ бахт-саодати йўлида амалга оширадиган ишлари яна бир марта алоҳида таъкидлаб кўрсатилди.

Депутат халқ хизматкори, халқ овози, халқ орзу-истакларини амалга оширишда фаол иштирок этувчи шахсдир. Халқимиз унга жуда катта ишонч билдирди, жон дилидан овоз берди. Шунинг учун ҳам ўзининг бутун фаолияти, хулқ атвори билан эл-юртга йиллар давомида намуна бўлиб келаётган кишиларгина депутатликка сайланди. Бу галги сайловларда ҳам шаҳар Совети депутатлигига турли касбдаги кишилар сайландилар. Ўқитувчи ва олим, шифокор ва ишчи, инженер ва партия ходими шаҳар Советимизнинг депутатларидир. Булар шаҳар хўжалигидаги энг муҳим масалаларни ҳал этишда халқ вакили сифатида иштирок этадилар, кенг меҳнаткашлар оммаси берган наказларни рўёбга чиқарадилар. Шунинг учун ҳам депутат зиммасида нақадар улкан ва масъулиятли вазифа турганлигини ҳамиша ҳис этмоғи, сайловчилар овозига, уларнинг ҳар бир талабига ниҳоятда сезгир бўлиши, бирорта наказнинг ҳам эътибордан четда қолмаслигига эришиши зарур.

Бу йил юбилей тантаналари нишонланадиган қутлуғ йил. Бу йил биз советлар ҳокимияти барпо этилганига ярим аср тўлган кунни бутун прогрессив инсоният билан бирга байрам қиламиз. Бу йил социализм танасини, коммунистик жамият нималарга қодир эканлигини ер юзига яна бир карра намойиш этадиган йилдир.

Юбилей йилида Тошкентимиз тамоман янги мазмун, янги чирой кашф этмоқда. Бугун она шаҳримиз Тошкент халқлар дўстлигининг буюк қалъасига айланди. Юздан ортиқ миллат вакили ўзбеклар билан ёнма-ён туриб янги шаҳар бунёд этмоқдалар. Тошкент халқлар дўстлигининг ленинча тантанасини амалда намойиш этаётган қурилишлар майдонига айланди.

Минглаб оилаларимиз янги уйларга кўчиб киришди. Зилзиладан шикастланган уйлари ўрнига минглаб хонадонлар ҳашаматли кошоналарнинг калитларини олдилар. Бироқ бу тошкентликларнинг уй-жойга бўлган талаби мутлақо қондирилди деган сўз эмас. Уй-жой проблемасини узил-кесил ҳал этишда шаҳар Советининг депутати шаҳар ижроия комитетининг энг яқин ёрдамчиси бўлмоғи зарур.

Шаҳар Совети депутатининг вазифаси фақат шу билангина чекланиб қолмайди. У ишлаб чиқаришда ҳамиша олдинги сафда бормоғи, ўз шахсий меҳнати билан бошқаларга намуна бўлиб, юбилей йилини меҳнат совғалари билан кутиб олишга бутун оммани сафарбар этмоғи керак. Шу билан бирга шаҳар Советининг депутати ишлаб чиқаришда ҳал қилиниши зарур бўлган барча масалаларни, шаҳар ижроия комитети ёрдамида узил-кесил амалга оширишда халқнинг энг яқин кўмакдоши бўлиши зарур.

КПСС XXIII съезди қарорларини изчиллик билан амалга ошириш, партиямиз томонидан қўйилаётган улуғвор вазифаларни катта масъулият ҳис этиб бажариш улкан тўйимизни муносиб кутиб олишнинг гаровидир. Тўйга ҳозирлик кўрилаётган экан, ишда йўл қўйилаётган нуқсонларни тезда бартараф этиш энг муҳим вазифалардан бири эканлигини ҳар бир меҳнаткаш онгига етказиш керак.

Шаҳар хўжалигининг барча тармоқларида кўз-қулоқ бўлиб туриш, ишнинг ҳамиша муваффақият билан якунланишини таъминлаш депутат зиммасидаги асосий вазифадир. У барча ишда ўз ҳиссаси, муносиб улуши борлигини ҳамиша ҳис этиши керак.

ҚИЗИҚАРЛИ УЧРАШУВ

Мактаб зали ўқувчилар билан лиқ тўла. Улар бу ерга босмачиларга қарши курашган, кекса коммунист, пионерларнинг д о и м и й меҳрибони Ҳайринисо Содиқова билан учрашиш учун тўпланганлар.

Учрашувни 192-мактаб директори Восиқ Маннонов очди. 1930 йилдан КПСС аъзоси ва «Халқ маорифи аълачиси» Ҳайринисо опа мактаб пионерлар дружинасининг фахрий пионери қилиб сайланди.

Ҳайринисо опа минбарга чиқиб, Ўзбекистон пионерларининг босиб ўтган шонли йўли ҳақида қисқача гапириб берди.

ЁЗ МАВСУМИГА ТАЙЁРГАРЛИК

Пойтахтнинг «Олой» бозорида Киров районида энг йирик «Газ сувлар» павильони ишга тушди. Бу ерда ўндан ортиқ киши харидорларга олма, узум, помидор шарбатларини сотмоқдалар. Хоҳлаган киши минерал сув, турли хил лимонад ва мороженое сотиб олиши мумкин. Ёз ойларида павильоннинг ҳар бир сотувчиси камида бир минг кишига хизмат кўрсатиш мажбуриятини олган.

ОЛИМЛАР КЕНГАШДИ

Тошкентдаги Халқ хўжалиги институтининг кенг зали бугун олимлар билан лиқ тўлди. Институт ректори профессор Муҳаммаджон Қориев ўтган ойда Москвада бўлиб ўтган Олий ўқув юртлари раҳбарлари ва хизматчиларининг Бутуниттифоқ кенгаши натижалари тўғрисида доклад қилди.

МУДДАТИДАН ИЛГАРИ

Тошкент шаҳар Маиший хизмат кўрсатиш бошқармасига қарашли «Реммебель» комбинати йил бошидан буён бир неча хил янги маҳсулот ишлаб чиқаришни ўзлаштирди. Булар, яхши жило берилган ёғоч каравотлар, ранг-баранг сервантлар, юмшоқ диван ва кресло каби мебеллардир. Комбинат ишлаб чиқараётган мебелларнинг ана шу турларини харидорлар зўр мамнуният билан харид қилмоқдалар.

Комбинат маҳсулот ишлаб чиқариш ойлик планини муттасил ошириб, адо этмоқда. Март ойи ишлаб чиқариш планини муддатидан илгари адо этган. Комбинат ишчи-хизматчилари биринчи квартал охиригача 20 минг сўмлик қўшимча маҳсулот ишлаб чиқаришга аҳд қилдилар.

«ТОШКЕНТ» СЕЙСМИК СТАНЦИЯСИ ХАБАР БЕРАДИ

Кеча Тошкентда соат 14 дан 46 минут ўтганда ер 3 балли куч билан силкинди. Станция асбоблари бугун соат 12 дан 22 минут ўтганда 4 балли куч билан ер силкинганлигини қайд этди.

Шаҳримиздаги Чилонзор массивида бунёд этилаётган дўстлик шаҳарчасида Новокузнец қурилиш поездининг қурувчилари ҳам иштирок этиб, шаҳримизни янада гўзаллашиши ўз улушларини қўшмоқдалар.

Суратда: пардозлаш бригадасининг илғор пардозчиларидан (чапдан) Раиса Калимнах ва Зина Проникалар.

А. Тўраев фотоси.

РАЙОН СОВЕТЛАРИНИНГ СЕССИЯЛАРИ

Меҳнаткашлар депутатлари **Фрунзе** район Советининг сессиясида ташкилий масалалар кўриб чиқилди. Ўртоқ Т. Эргашев район ижроия комитетининг раиси, З. Ҳабибуллина, С. Аюпов ўртоқлар раис ўринбосарлари қилиб сайландилар. Сессия ўртоқ А. Алиевани район ижроия комитети раисининг жамоатчилик асосда ишловчи ўринбосари қилиб сайлади.

Шунингдек, сессияда район Советининг 12 та доимий комиссиялари тузилди.

* * *

Чилонзор район Советининг биринчи сессиясида ҳам ташкилий масалалар кўрилди. Унда ўртоқ П. Подкопов район Совети ижроия комитетининг раиси, Р. Рафиқов ва Л. Аминова ўртоқлар раис ўринбосарлари қилиб сайландилар. Сессия район Совети ижроия комитети ҳузурида 16 та доимий депутатлар комиссияси тузди.

Сессия, шунингдек, район ижроия комитетига сайловчиларнинг наказларини ўрганиб чиқиб, келгуси сессия кун тартибига шу ҳақда масала тайёрлашни топширди.

* * *

Октябрь район Советининг бўлиб ўтган сессиясида ўртоқ Т. Абдурасулев район ижроия комитетининг раиси қилиб сайланди. Ж. Саъдуллаев ва Ю. Полянский ўртоқлар район ижроия комитети раисининг ўринбосарлари қилиб сайланди. Ўртоқ Р. Раҳмонов ижроия комитет раисининг жамоатчилик асосида ишловчи ўринбосари қилиб сайланди. Сессия, шунингдек, 14 та депутатлар комиссиясини тузди ва ижроком ҳузурида иккита штатсиз — савдо ва ташкилий-инструкторлик бўлимларини ташкил этди.

МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ СЕССИЯСИ

Меҳнаткашлар депутатлари Тошкент шаҳар Советининг XI-чақириқ 1-сессияси бўлиб ўтди. Сессия ташкилий масалаларни муҳокама қилди.

Сессия шаҳар Советининг ижроия комитетини сайлади, бўлим мудирларини, бошқарма ва трест бошлиқларини тасдиқлади, доимий комиссияларини тузди ва сайлади.

Шаҳар Совети ижроия комитетининг раиси қилиб Ҳусниддин Асомович **Асамов** сайланди. Шаҳар Совети ижроия комитети раисининг биринчи ўринбосари қилиб Павел Иванович **Садименко**, ўринбосарлари қилиб Геннадий Иванович **Лебедев**, Садир Бадалович **Норқўзиев**, Сайёра Асадовна **Раҳматхўжаева**, Георгий Минасович **Саркисов** ўртоқлар сайландилар.

Шаҳар Совети ижроия комитетининг секретарлигига Абдулла Муҳаммедович **Муҳаммедов** сайланди.

Шаҳар Совети ижроия комитетининг **аъзолари:**

Сергей Алексеевич **Харьковский** — план комиссиясининг раиси,

Абдуқодир **Мирмуҳаммедов** — шаҳар молия бўлимининг мудири,

Абдуҳамид Қаюмович **Қаюмов** — «Главташкентстрой» бошлиғининг ўринбосари,

Мария Семёновна **Лебединская** — Ленин район ижроия комитетининг раиси,

Абдужамил Тошметович **Тошметов** — шаҳар жамоат тартибини сақлаш бошқармасининг бошлиғи,

Раъно **Ниёзбекова** — Тошкент авиация заводининг конструктори,

Носир Раҳимович **Мирзараҳимов** — «Ўзбексельмаш» заводининг директори,

Солиҳ Рашидович **Расулов** — Ўзбекистон КП Тошкент шаҳар комитетининг биринчи секретари,

Сессия Мунаввар Муллаевич **Муллаевни** — шаҳар халқ контроли комитетининг раиси қилиб тайинлади.

ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ДОИМИЙ КОМИССИЯЛАРИ

Шаҳар Советининг биринчи сессияси қуйидаги доимий комиссияларини тузди ва сайлади:

коммунал хўжалиги — раиси Анатолий Григорьевич **Кузнецов**,

савдо ва савдо хизмати — раиси Анна Мироновна **Пивкина**,

ободончилик ва йўл қурилиши — раиси Неъмат **Ҳикматуллаев**,

бюджет-молия — раиси Михаил Федорович **Аношкин**,

соғлиқни сақлаш — раиси Содиқ Алиевич **Маъсумов**,

халқ маорифи — раиси Шопўлат **Абдуллаев**,

социал таъминот — раиси Ҳакима **Жунайдуллаева**,

маданият ва санъат — раиси Файзулла **Юнусов**,

қурилиш ва архитектура — раиси Григорий Степанович **Жиленко**,

транспорт ва алоқа — раиси Николай Иванович **Дмитриев**,

саноат ва маиший хизмат — раиси Вениамин Исроилович **Пинский**,

қонунчилик ва жамоат тартибини сақлаш — раиси Вали Умарович **Умаров**,

мудофаа-физкультура ишлари — раиси Бурхон Ҳасанович **Сирожиддинов**,

уй-жой хўжалиги — раиси Валентин Матвеевич **Якшин**.

МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ XI ЧАҚИРИҚ I СЕССИЯСИНИНГ МАНДАТ КОМИССИЯСИ ДОКЛАДИ ЮЗАСИДАН ҚАРОРИ

Меҳнаткашлар депутатлари шаҳар Советининг мандат комиссиясининг докладини эшитиб, сессия қарор қилади:

1. Ўзбекистон ССР меҳнаткашлар депутатлари шаҳар Советлари тўғрисидаги Низомга биноан, мандат комиссияси томонидан топширилган ҳужжатларга асосан 479 сайлов округидан сайланган депутатларнинг ваколатлари тўғри деб топилсин.

2. Меҳнаткашлар депутатлари Тошкент шаҳар Советига сайлов ўтказувчи шаҳар сайлов комиссиясининг бурчи тугалланган деб ҳисоблансин.

Високовольтний массивининг Черданцев номли кўчасида 1690 оилага мўлжаллаган кўп қаватли уй-жой бинолари қурилиши тез суратлар билан олиб борилмоқда. Бу биноларни «Главташкентстрой» бинокорлари барпо этмоқдалар.

Суратда: қурилиш ишлари тугалланган биноларни кўриб турибсиз. Бу уйларнинг калитлари яқинда ҳамшаҳарларимизга топширилади.

В. Сироткин ва И. Глауберзон фотоси.

СССР «ИНПРОДМАШ -67» ВИСТАВКАСИДА

Москвадаги «Сокольники» парки яна минг-минглаб замонавий машиналарни қабул қилиб олишга тайёрланмоқда. Булар кўпгина мамлакатларнинг нон заводлари ва сут комбинатларида, кондитер фабрикалари ва ресторанларида, кафелар ва ошхоналарида, пиво ва вино заводларида ишлатилаётган машина-ускуналар бўлади.

Май ойининг ўрталарида шу ерда очиладиган «Инпродмаш — 67» Халқаро виставкасида 500 чет эл фирмаларининг маҳсулотлари билан танишиш мумкин бўлади. Бу ерда автомат ошпаз ва новвой, кондитер ва механик юк ортувчилар ўзига хос мусобақа қилишади. Қисқаси, москвaликлар билан пойтахт меҳмонларига XX аср озиқ-овқат индустриясининг техникаси кенг кўламда кўрсатилади.

Совет Иттифоқи шу виставканинг энг йирик қатнашчиларидандир. Унинг экспонатлари саҳни 6 минг квадрат метрдан ҳам ортиқ келадиган учта павильонда жойлаштирилади. Кўпгина машиналар очиқ майдончаларга қўйилади.

Мамлакатимиздаги 25 министрлик ва идора корхоналари, 17 илмий-тадқиқот институти ўзларининг янги машиналарини намойиш қиладилар. Томошабинлар совет бўлимида ҳаммаси бўлиб 350 дан ортиқ экспонатни кўздан кечирадилар.

Шуларнинг баъзилари ҳақида қисқача гапириб бераман.

Колбаса, сосиска, сарделька ишлаб чиқарадиган юксак даражада механизациялашган линия, машҳур Сибирь чучвараси тайёрлаб берадиган автомат эътиборни жалб этади, албатта.

Москвадаги Ярославский номидаги завод, Полтавадаги «Продмаш» заводи, Черкассидаги Петровский номли завод ва Мелитополдаги Воровский номли завод илмий-тадқиқот институти иштирокида шишаларга пиво, газли сув ва мева шарбати, вино қуядиган оригинал линия тайёрлайдилар. Бунда шиша идишларни ювишдан бошлаб, унинг оғзини бекитиш ва истеъмолчига юбориш учун яшикларга жойлашгача бўлган барча процессларда одам қўли урилмайди.

Литвалик машинасозлар мороженое ишлаб чиқариладиган линияни намойиш қилишмоқчи. Сут, қанд, мой сут найидан ўтиб, фризер бакига тушади. Насос шуларнинг аралашмасини цилиндрга тортиб, у ерда кўпчитилади, музлатилади ва ҳиссалаб бўладиган автоматга ўтказилади. Автомат мороженоени вафли стаканчаларига тўлдириб, тез совутадиган аппаратга ўтказади. Мороженое бу ерда қуюлтирилиб, қоғозга ўрайдиган автоматга ўтказилади. Линиядан ҳар соатда 300 килограмм мороженое тушиб туради.

М. БОРИСОВ,
«Инпродмаш — 67» халқаро виставкасидаги совет бўлимининг директори. (ТАСС)

ШУ ЙИЛ 10 АПРЕЛДА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ТАШКИЛ ТОПГАНИГА 50 ЙИЛ ТЎЛАДИ. ШУ МУНОСАБАТ БИЛАН РЕДАКЦИЯ ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИ ТАРИХИГА ОИД БИР НЕЧА МАҚОЛАЛАР БОСАДИ.

БУ МАҚОЛАЛАРНИ ТАРИХ ФАНЛАРИ ДОКТОРИ, ПРОФЕССОР М. Ғ. ВАҲОБОВ ТАЙЁРЛАГАН.

50 ТОШКЕНТ САҲИФАСИ

ИШЧИ ДЕПУТАТЛАР СОВЕТИ

Тошкент шаҳар ишчи депутатлари Совети мамлакатимизнинг бошқа шаҳарларидаги сингари ишчилар ва солдатларнинг ташаббуси билан вужудга келди. Совет 1905 йил революциясининг маҳсули бўлди. Унинг вужудга келиши ўша даврдаги революцион шароит билан боғлиқ бўлиб, ҳаётнинг ўзи ана шундай Советларни вужудга келтириш лозимлигини тақозо қилар эди.

В. И. Ленин «Новая жизнь» редакциясига «Бизнинг вазифаларимиз ва ишчи депутатларининг «Совети» сарлавҳаси остидаги хатида 1905 йилдаёқ Советнинг вужудга келиш шароитларини ва тарихий вазифаларини белгилаб берган эди. Советнинг вужудга келиш шароити — самодержавиега қарши курашнинг зарурияти эди. Бу курашда фақат барча демократик кучлар уюшгандагина ғалабага эриши мумкин эди.

Шундай қилиб, ишчи депутатларнинг Совети реакцион кучларга ақарама-қарши ўлароқ барча революцион кучларнинг сиёсий маркази бўлиб хизмат қилиши зарур эди. Унинг программаси жамиятнинг барча демократик кайфиятдаги синфлари ва табақаларининг манфаатларини ифодалар эди. Шунинг учун ҳам у ана шундай марказ бўлиши лозим эди.

Биринчи жаҳон уруши йилларида ҳам худди ана шундай шароит вужудга келди. Самодержавие зулми кучайиб кетди, революцион кучларнинг ташкилотлари эса янада мустаҳкамланди. Бу шароит самодержавиени ағдаришга олиб келди. Ана шу кураш жараёнида Советлар вужудга келди. Унинг атрофига В. И. Ленининг таърифи билан айтганда, «меҳнаткашлар турмушини яхшилаш учун биргалашиб курашни истовчилар ва кураша олувчиларнинг ҳаммаси..., озгина бўлса ҳам виждонга эга бўлган ҳар бир киши, черносотенчилардан бошқа ҳамма» уюшган эди.

В. И. Лениннинг бу сўзлари ишчи ва солдат депутатларининг Тошкент Советига ҳам тўла тааллуқлидир.

Тошкентда ишчи депутатларининг биринчи Совети 1917 йил 2 марта Тошкент темир йўл устахонасида вужудга келди. Бу ерда Советга 12 киши сайланган эди. Худди шу куни шаҳардаги бошқа бир қанча корхоналарда ҳам Советлар сайланди. 3 март куни ишчи депутатларининг янги шаҳар Совети ташкил топди. Бу Совет составига шаҳардаги турли корхоналардан 25 депутат, солдатлардан икки вакил ва маҳаллий Социал-демократик партия группасидан бир вакил киритилди. Тошкент темир йўл устахонаси ишчи депутатларининг Совети Тошкент янги шаҳар ишчи депутатлари Советининг ўзагини ташкил этди. Март ойи давомида ишчи депутатлар Совети солдат депутатлари Советидан алоҳида равишда иш олиб борди ва тўховсиз ўзининг составини кенгайтирди, ўзининг уставини ишлаб чиқди.

Совет уставини ва унинг тузилишини ишлаб чиқиш ишчиларнинг ижодий қарашлари натижасида вужудга келди ва қизғин мунозараларга сабабчи бўлди. Лекин Совет ўзининг вазифасини асосан тўғри белгилаб олди.

6 мартда бўлиб ўтган мажлисда Советнинг состави тўғрисида қарор қабул қилинди. Бу қарорга биноан ишчи депутатлари Советининг составига ҳал қилувчи овоз билан ўз коллективида 50 кишидан кам бўлмаган шаҳардаги ишчи ташкилотларининг ҳаммасидан вакиллар кириши лозим. Совет ўзининг бу қарори билан ўзининг синфий моҳиятини белгилаб олди. Бироқ бу қарор билан Совет ўзининг кенгайиш манбаъларини торайтириб қўйиши мумкин эди. Чунки ўша пайтда Тошкентдаги кўпгина корхоналарда ишчиларнинг сони 50 кишидан оз эди. 7 мартда бўлиб ўтган мажлисда Советнинг Устави тўғрисидаги масала муҳокама қилингандa, кўпгина депутатлар ишчиларнинг сони 50 кишидан кам бўлган корхоналардан ҳам Советга вакиллар юборилишини талаб қилишди. Мана шу мажлисда Совет ўзининг Уставини ишлаб чиқиш комиссиясини тузди.

Совет Устави 20 мартда бўлиб ўтган мажлисда қабул қилинди. Бу мажлисда турли ташкилотлардан 53 вакил қатнашган эди. Уставнинг асосий моддалари қуйидагилардан иборат бўлди.

Ишчи депутатлари Советининг мақсади — ишчилар синфини сиёсий ҳуқуқлар билан таъминлаш ва бу ҳуқуқлар ҳамда иқтисодий манфаатларини ҳимоя қилиш.

Уставда Советнинг состави тўғрисидаги масала пухта ишлаб чиқилган. 6 мартда қабул қилинган қарорга биноан Советнинг синфий тузилиши ҳам тасдиқланди. Советга фақат ишчи ташкилотларнинг вакиллари кириши мумкин эди. Бундан ташқари сайловларда ҳам фақат корхоналарнинг ишчиларигина катнаша олади. Идора амалдорлари, савдогарлар депутатлар сайлаш ҳуқуқига эга эмас эдилар.

Шундай қилиб, революция ишчилар оммасининг ижодий ташаббусига кенг йўл очиб берди. Улар эса ўз навбатида ўлкада ташкилий сиёсий кучга айланди.

ПАРДОЗЧИЛАР

«Главташкентстрой» 35-қурилиш бошқармасининг моҳир пардозловчилари ўтган 1966 йилда Чилонзорда 10 дан ортиқ 48 квартирали уйларни пардозладилар. Шу билан бир қаторда 5000 сўмдан ортиқ алиф, шипаковка, белила каби материалларни тежаб қолдилар.

Бу пардозчилар коллективига Александр Ремизов бошчилик қилмоқда. Моҳир пардозчилар бригадаси ҳозир Чилонзордаги Муқимий кўчасида 153-қурилиш трестининг 14-бўлими бинокорлари қуриб битирган педагогика билим юрти биносини пардозлашга киришдилар.

— Халқимиз тома-тома кўл бўлур деганлар, — дейди пардозчилар бригадаси бошлиғи А. Ремизов, — шундай экан бизга ишониб топширилган ҳар қандай қурилиш материалини тежаб, тергаб ишлатмоқдамиз.

Сал кам 25 йилдан буён шу соҳада ишлаб келаётган бу моҳир пардозловчи ўз зиммасига юксак мажбурият олиб ишламоқда. Педагогика билим юрти биносини янги ўқув йилигача топшириш ва унда 500 сўмлик алиф мойи, шипокловка, белила каби ҳар хил қурилиш материаллари тежаб қолиш учун курашмоқда. Коллектив 18 кишидан ташкил топган. А. Ортиқов, А. Инлевский, Ф. Просковна, В. Капитанова ва А. Шукуров каби ишчилар кунлик иш нормаларини 150-160 процентга етказиб бажармоқдалар.

И. ОБЛОЁРОВ.

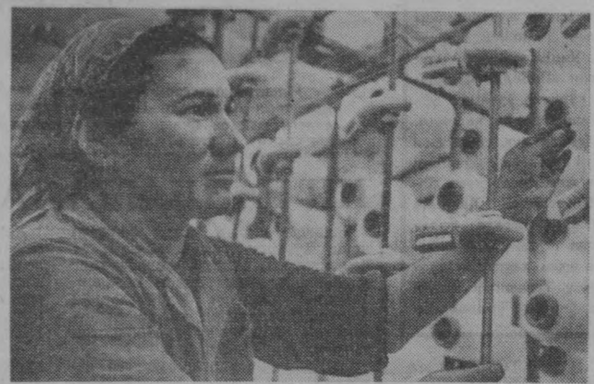

Тошкент пайпоқ-трикотаж фабрикасининг илғор ишчиси Махсума Ҳасанова шу корхонада 15 йилдан буён ишлаб ўз касбдошларининг ҳурматига сазовор бўлмоқда. У смена нормасини ҳамма вақт ортиғи билан бажаришга эришмоқда.

Суратда: М. Ҳасанова иш пайтида.

В. Сироткин ва И. Глауберзон фотоси.

Тошкентдаги «Компрессор» заводи ишлаб чиқараётган маҳсулотлар жаҳоннинг кўпгина мамлакатларига буюртмалар бўйича жўнатилиб турибди. Ҳозир завод қошида маҳсус экспорт участкаси ташкил этилган бўлиб, бу ерда социалистик мамлакатлар, дўст ва эндигина ривожланиш йўлига қадам қўйган мамлакатларнинг халқ хўжалиги учун аъло сифатли компрессорлар ва компрессор станциялари учун эҳтиёж қисмлар тайёрланмоқда.

Суратда: Афғонистон ва Куба учун жўнатишга ҳозирлаб қўйилган компрессорлар.

М. Нуриддинов фотоси.

ҲАВАСКОРЛАР СПЕКТАКЛИ

Тошкент Қишлоқ хўжалиги машинасозлиги заводи маданият уйи ҳузурида ташкил топган халқ театри машинасозлар орасида катта обрў қозонди. Халқ театри репертуаридан ўрин олган саҳна асарларини пойтахтнинг Куйбишев районидаги бир неча корхона ва муассасалардан ҳам келиб кўришади.

Редакция почтасидан

ЎГАЙ КЎЧА

Киров ва Куйбишев районларини чегаралайдиган Осиё кўчаси икки ўртада сарсон бўлиб қолган. Чунки, икки район раҳбарлари бу кўчага қарамай қўйишди.

Бундан 13—14 йиллар муқаддам кўчага водопровод трубалари ётқизилиб, колонка ўрнатилди. Ҳамма шу ердан сув ичарди. Кейинчалик хонадонларга водопровод киритилгач, колонкада сув етишмай қолди. Чунки, труба торсув ҳам оз оқади. Биз бу тўғрида Тошкент шаҳар аҳолисини водопровод суви билан таъминлаш трестининг бошлиғи ўртоқ Маҳмуд Зокиров ҳузурига уч марта арз қилиб бордик. Ўртоқ Зокиров аҳволни келиб кўриб, 1965 йил титулига киритдик, деди. Кейинги келганида эса, 1966 йилда албатта қилиб берамиз, деб кетди. Ўртоқ Зокировнинг ваъдаларига ишониб, ҳамон сувнинг етарли бўлишини кутиб юрипмиз. Труба кичик бўлгач, қишда музлаб қолади. Сувни бир чақиримдан ташиб келамиз.

Кўчамиз асфальтланиши у ёқда турсин, унга ҳатто шағал ҳам тўкилмаган. Қишдаги лойдан юриб бўлмайди. Икки район Оққўрғон ариғи билан чегараланади. Кўприк қуриб беринглар, деб бир неча марта Киров район коммунал хўжалик бўлимига бориб чарчаганимиздан кейин маҳалла жамоатчилиги кучи билан кўприк қурдик. Шундан кейин кўчамизга газ келиши муносабати билан кўприк яна бузилди. Ҳозирги кунда юк машиналари ва тез ёрдам машиналари кўчамизга киролмасдан, ариқнинг нариги бетида қолиб кетяпти.

Шулар ҳақида Куйбишев ва Киров район ижроия комитетларига бир неча бор мурожаат қилдик. Натижа бўлмаяпти.

«Ўгай кўча» аҳолиси арзи-додига энди ким қулоқ соларкин? Киров район ижроия комитетининг раиси ўртоқ Шобурхонов бизларнинг илтимосимиз билан кўчамизга келиб, уни ўз кўзлари билан бир кўриб қайтсалар деймиз!

Тошкент шаҳар. Осиё кўчаси аҳолиси номидан.

А. МИРПЎЛАТОВ.

СИЁСИЙ МАОРИФ УЙИДА

Борис Израйлович билан Саида Азимова иккoвлари сиёсий маориф кабинетида ниманидир муҳокама қилиб ўтиришарди. Улар шундай берилиб кетишган эдики, ташқаридан кирган одамни ҳам сезишмасди. Область пропагандистлари олдида сўзга чиқиб, уларга меҳнаткашлар ўртасида иш олиб бориш юзасидан тавсиялар бериш осон гап эмас-да. Шунинг учун ҳам завод методик кенгашининг раиси Борис Израйлович: бир кишининг фикри яхши, икки кишиники ундан ҳам яхшироқ, деган мулоҳаза билан ўртоқ Азимова ҳузурига келган экан. Унга ўзи тузиб келган текстнинг хомакисини ўқиб бераётган эди. Саида опа эса диққат билан тинглаб, баъзан уни тўхтатиб, маслаҳат берар, таклиф киритарди...

Суҳбатдош чиқиб кетгач, Саида Ҳолиқовна қилинган ишлар, мунтазам ўтиб турган пропагандистлар семинари тўғрисида, ишчилар ўртасида олиб борилаётган сиёсий-оқартув ишлари, маданий тадбирлар, ҳордиқ чиқаришни ташкил этиш ва бошқалар тўғрисида мароқ билан гапириб берди.

— Корхонамизда 25 пропагандист бор. Ўзингизга маълум, ҳозирги вақтда ишчиларнинг савияси кундан-кунга ошиб, улар меҳнатдан бўш вақтларини билим олиш, маданий ҳордиқ чиқаришга ажратиш истагини билдирмоқдалар. Шундай экан, пропагандистлар ҳамиша ҳаётдан олдинда бўлишлари учун турли манбалардан кўпроқ маълумотлар, фактлар олиб, уларни меҳнаткашларга етказишлари лозим. Шу мақсадда улар сиёсий маориф кабинетига келиб, бу ердаги адабиётлар манбаидан фойдаланишади. Улар марксизм-ленинизм асосларини, ҳозирги замон сиёсати, экономикаси, маданиятига оид китобларни мутолаа қилиб, бевосита ишчилар ўртасида бўлган вақтларида айтиб бериш учун дафтарларига ёзиб оладилар...

Сиёсий маориф кабинетининг мудири пропагандистларнинг масъулиятли ва шу билан бирга шарафли бўлган ишида кўмакдош бўлиш учун қилинаётган ишлар тўғрисида сўзлаб берди. Пропагандистларни методик қўлланмалар, дарсликлар, программалар билан таъминламай туриб, улар олиб борадиган ишнинг муваффақиятига умид боғлаш ўринсиз бўлур эди. Маълумки, бу ўқув йилининг ўзига хос томонлари бор. Илгари ҳар бир цехда пропагандистлар группаси мавжуд бўлиб, улар партияли ва партиясиз ишчилар ўртасида лекция ва суҳбатлар ўтказишар эди. Бунда бўладиган қийинчилик шундан иборат эдики, савияси турлича бўлган кишиларнинг бир қисми темага тушунади, бир қисми унча тушунмайди, оғирлик қилади. Бу — зерикиш, машғулотга совуққонлик билан қараш майлларини юзага келтиради. Эндиликда эса, коммунист ишчилар бошланғич сиёсий мактаб программаси асосида шуғулланишади. Бунда уларнинг сиёсий савиялари албатта ҳисобга олинади. Машғулот тематикаси ҳам шунга мослаштирилади.

Сиёсий маориф кабинети планида кўзда тутилган тадбирлар орасида олимлар, халқаро шарҳчилар, экономистларни таклиф этиш ҳам бор. Булардан баъзилари бўлиб ўтган. Жумладан, педагогика фанлари кандидати Л. Ульрихнинг «Машғулотларда бадиий адабиёт ва кўргазмали қуроллардан фойдаланиш йўллари» тўғрисидаги, иқтисод фанлари кандидати А. Мамедовнинг корхона экономикасини юксалтиришнинг асосий омиллари тўғрисидаги ва бошқа ўртоқларнинг лекциялари анча сермазмун ва намунали бўлди. Пропагандистлар бу суҳбатлар вақтида илгари ўзларига аён бўлмаган кўп нарсаларни билиб олдилар.

— Айниқса ҳозирги пайтда ишимиз жуда кўпайиб қолди, — деди Саида опа.— Стендлар жиҳозлашимиз, Октябрь 50 йиллиги ҳақида шонли юбилей шарафига корхонамиз ветеранлари ва ёшлари ҳамкорликда тайёрлаётган меҳнат туҳфалари тўғрисида фотовиставкалар ташкил этишимиз лозим. Бу ишларни бошлаб юбордик.

Ўтган йил давомида сиёсий маориф кабинети амалга оширган ишларни санаб тугатиш қийин. Уларнинг айримларини мисол тариқасида келтирамиз. 12-цехда республика олий судининг аъзоси В. Семенова «Болалар безорилигига қарши кураш», 3-цехда «Билим» жамияти район бўлимининг аъзоси ўртоқ Безруков ўтказган «Совет кишисининг маънавий қиёфаси», ўртоқ Ривкина «Инсонда ҳамма нарса бўлиши керак», деган темалардаги лекция ва суҳбатлари кишиларга анчагина маънавий озуқа берди. Тантанали кечаларда, учрашув ва мунозараларда улуғ доҳий Лениннинг овози, Интернационал, революцион қўшиқлар ёзиб олинган грампластинкаларни қўйиб эшиттириш кишиларни меҳнатда янгидан-янги ғалабаларга ундашини ким билмайди дейсиз.

Яхши ишнинг мақтови етти иқлимга етади деганларидай, Тошкент радиолампа заводи ҳузурида ишлаб турган методик кенгаш аъзолари ва сиёсий маориф кабинети ходимлари, пропагандистлар завод меҳнаткашлари ўртасида сиёсий оқартув ва тушунтириш ишлари олиб бормоқдалар.

Корхона пропагандистларининг ғамхўри, сиёсий маориф кабинетининг мудири Саида Азимованинг хизматларини тақдирлаб, яқинда Ўзбекистон ССР Олий Советининг Президиуми уни Фахрий ёрлиқ билан мукофотлади.

Бу — тиниб-тинчимас коммунист пропагандистнинг меҳнатига берилган юксак баҳодир.

Ғ. КОМИЛОВ.

ТЕХНИКУМ РАҲБАРЛАРИ МУЛЗАМ

Тун. Жимжит. Ҳамма ором олиб ухламоқда. Сукунатни фақат Полиграфия кўчасидаги Алоқа политехникумига қарашли ётоқхонадаги бедорлик бузяпти, холос. Ўн беш-йигирма чоғли йигит-қизлар давра қуришган. Булар шу техникумнинг тўртинчи курсида таълим олаётган талабалар.

Столлар безатилган. Ким билади, бирорта жонажон ўртоқларининг туғилган кунидир. Ўз шодликларини у билан баҳам кўриш учун йиғилишгандирлар.

Ичкилик зарбидан бурни шолғомдек қизарган, сочлари бир умр тароқ кўрмагандек қасмоқ босган Б. Резников чайқалиб-чайқалиб ўрнидан турди. Шовқин тинди», деб сўз берганиган папиросни тузланган помидор солинган тақсимчада эзғилаб ўчирди. Арок тўлғазилган қадаҳни баланд кўтариб:

— Дўстлар! Мана, тўртинчи курсда ҳам эсон-омон юрибмиз. Оғайнилар, шу қадаҳни техникумимиз ўқитувчилари саломатлиги учун ичамиз, деди.

Шундан кейин хонани қий-чув босибди. Ким пол тепиб рақсга тушди. Магнитафонда жаз куйи ванғиллайди. Қизу-йигитларга хона торлик қилди чоғи, коридорга чиқишди. Улар юз-қўлини ювиб, дарс тайёрлашга ошиқаётган 1-курс студенти К. Каримовни кўришди-ю «кутиришди». Жанжал бошланиб кетди. Ичкиликка тажриба орттирган Резников, ўзини йўқотиб қўйган Каримовнинг ёқасидан ушлаб силтади.

— Техникумдан тўйиб гингин шикаят...

— Нега?—ҳайрон бўлиб сўради у.

— Мана нега, — у Каримовнинг жағига кетма-кет мушт туширди. Карим қочиб хонасига кирди.

— Эшикни оч! — дўқ урди Резников.

Ҳа деганда, эшик очилмади. Резников кучни ишга солди, бўлмади. Баранников бунинг йўлини топди. Эшикни тепиб синдирди ва у хонага бостириб кирди. 20 киши бирданига Каримовга ташланди. Унинг боши ёрилди. Ҳолдан кетди.

Бундан хабар топган милиция ходими Манноп Қорабоев воқеанинг устига етиб келди. Безорилар унга ҳам куч ишлатмоқчи бўлишди. Бироқ оперативлик билан етиб келган Киров район милиция бўлими бошлиғининг ўринбосари, майор Шокиржон Юсупов безориларни қўлга туширди. Қаттиқ жароҳатланган К. Каримовга биринчи медицина ёрдами кўрсатилиб, касалхонага жўнатилди.

Эртаси куни кечқурун шу ётоқхонада яна бир группа болалар такрор безорилик қилишди. 1-курс студенти В. Кокин бунга бошчилик қилди. Осойишталигимиз посбони бўлган милиционерлар уларни ҳам жиноят устида ушлашди.

Булар қилмишларига яраша жазо олишади. Хўш, бунга ким айбдор?..

Милиция майори Ш. Юсупов техникумда «Аҳлоқ, одоб ва оқибат» темасида ўтказган суҳбат кечасида техникум раҳбарлари мулзам бўлиб қолишди. Техникум завучи студентлар орасида тартиб-интизом бузилиб кетганлиги, студентларга нисбатан раҳбарлик суст экканлигини тан олди, «билмай қолибмиз, иккинчи бўлмайди», деб сўз берди. Бунга нима дейсиз?

Х. ҚОДИРОВ.

1948 ЙИЛ

1 МАЙ. Нукус шаҳрида маданият ва истироҳат парки очилди.

15 МАЙ. Ўзбекистон меҳнаткашлари буюк ўзбек шоири Алишер Навоий туғилган кунининг 500 йиллигини байрам қилдилар.

15 МАЙ. Газеталарда Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Самарқанддаги Ўзбекистон Давлат университети, Ўзбекистон Давлат оммавий кутубхонаси, Тошкент шаҳридаги Ўзбекистон опера ва балет театри Алишер Навоий номини бериш ҳақидаги қарори эълон қилинди.

16 МАЙ. Тошкент область Ижроия комитетининг олдидаги майдонда буюк ўзбек шоири ва мутафаккири Алишер Навоий ҳайкалига тантанали вазиятда пойдевор қуйилди.

23 МАЙ. Жанубий Мирзачўл каналининг биринчи навбати фойдаланишга топширилди.

25 МАЙ. Тошкентда Ўрта Осиё республикалари рус ёзувчиларининг конференцияси бўлиб ўтди.

28 МАЙ. Тошкентда Мирзачўл ерларини ўзлаштиришга бағишланган конференция бўлиб ўтди.

4 ИЮНЬ. Газеталарда СССР Министрлар Советининг буюк ихтиролар ва ишлаб чиқаришда тескин ривожлантирганлиги бўйича 1947 йил учун Давлат мукофотини бериш ҳақидаги қарори эълон қилинди. Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг президенти Т. А. Саримсоқов, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг ҳақиқий аъзоси В. И. Романовский, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг математика ва механика институтининг профессорлари В. А. Джорджио, В. А. Бугаев Ўзбекистонда қисқа ва узоқ муддатга об-ҳаво маълумотлари тузиш методларини ишлаб чиқиш ва уни амалда қўлланиш методлари учун учинчи даражали Давлат мукофоти берилди.

21-22 ИЮНЬ. Тошкентда Ўрта Осиё республикалари ва Қозоғистон область газеталари редакторларининг кенгаши бўлиб ўтди.

24-25 ИЮНЬ. Тошкентда иккинчи чақириқ Ўзбекистон ССР Олий Советининг 2 сессияси бўлиб ўтди.

ИЮНЬ. Парижда очилган «Хотин-қизлар санъат ва халқ хўжалигида» халқаро виставкасида ўзбекистонлик рассомлардан Ш. Ҳасанова, З. Ковалевская, А. Митениналарнинг асарлари намойиш қилинди.

ИЮЛЬ. Фарғона совун пишириш заводида Ўзбекистонда биринчи марта атир-совун ишлаб чиқариш йўлга қўйилди.

ИЮЛЬ. Ўзбекистон ССР Фанлар академияси ҳузурида қишлоқ хўжалиги илмий-текшириш институти ташкил этилди.

9 АВГУСТ. «Ташсельмаш» заводининг экспериментал цехи инженер Розенблюм конструкцияси бўйича «ХВШН — 2» пахта терадиган машинанинг янги нусхасини ишлаб чиқарди.

12 АВГУСТ. Тошкентда Болалар бадиий ҳаваскорлиги ва техника ижодкорлиги бўйича республика иккинчи олимпиадаси очилди.

22 АВГУСТ. Тошкентда «Спартак» стадионида республика У спартакиадаси очилди.

АВГУСТ. Қўқон — Наманган участкасида темир йўл линияси тиклаш ишлари тугалланди ва у фойдаланишга топширилди. Бу билан Фарғона водийсида темир йўл изи бир ҳалқага бирлашди.

АВГУСТ. Москвада ўтган снайперлар Бутуниттифоқ мусобақасида Ўзбекистон командаси иттифоқчи республикалар командалари ўртасида учинчи ўринни эгаллади.

9 СЕНТЯБРЬ. Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг экспедицияси машҳур Улуғбек обсерваториясини очиш ишларини ниҳоялаб, Самарқанддан Тошкентга қайтиб келди.

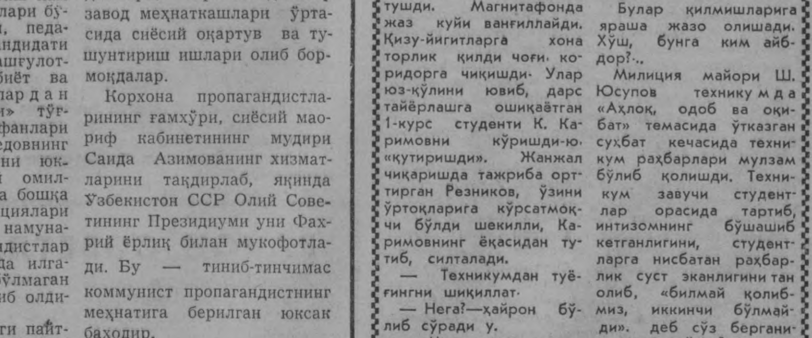

ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ. Сиз суратда кўриб турган хушманзара посёлка Тянь-Шань тизма тоғларининг давоми бўлган Курама тоғи этакларига жойлашган. Тоғ ёнбағирларида меҳнат қилаётган кишилар эндиликда ўтов ва чодирларда эмас, балки ана шундай янги типда қурилган замонавий уйларда истиқомат қиладилар.

Бу уйлар орасидан болалар ва медицина муассасалари, мактаб бинолари ва почтахона ҳам ўрин олган.

Қ. Розиқов фотоси.
ТАСС фотохроникаси.

ОКТЯБРНИ ШАРАФЛАЙМИЗ!

ПЕТРОГРАД. 1917 йил. Қишки саройга ҳужум. [Ленинград тарихи музейи фондидан)

ПЕТРОГРАД. Революция томонига ўтган Кексгольм полкининг солдатлари. 1917 йил. [Ленинград кино-фотофоно ҳужжатлар архивидан].

[ТАСС].

ЮРАК СЎЗЛАРИ

МЕҲНАТ АҲЛИ асрлар давомида барча тенг ҳуқуқда яшайдиган, тўқ ва маъмур ҳаёт таъминланган, дўстлик, биродарлик қарор топган, қуёш нури ҳамиша балқиб турган, тинчлик ва осойишталик ҳукмрон бўлган озод ҳамда обод ўлкани орзу қилиб келган эди. Тасаввурида ана шундай идеал бахт ўлкаси образини яратиб, уни ардоқлаган, шарафлаган ва улуғлаган эди.

Халқ достонларида зўр кўтаринки руҳ билан куйланган Чамбилбел, Торкистон сингари ажойиб-ғаройиб мамлакатларни бир эсланг. Эртакларда тасвирланган қаҳрамонлар бир зумда бунёд этган абадул-обод шаҳар ва ўлкаларни кўз олдингизга келтиринг. Бундай мамлакатларнинг таъриф ва тавсифини достончи ёки эртакчидан эшитар экансиз, ғоятда таъсирланасиз, халқнинг буюк даҳоси ва фантазияси нақадар кенг ва жозибадор эканлигига қойил қоласиз.

Ҳа, меҳнати ниҳоятда камситилган ва таҳқирланган, ҳар бир қадами фожиа, ташвиш ва ғам-кулфатларга тўлиб-тошган, ҳаётининг ҳар бир они минг-минг азоб-уқубатлар билан ўтган ота-боболаримиз яхши замон келишини орзиқиб кутган, бир кунмас-бир кун бу орзу амалга ошишига ишонган эди.

Октябрь социалистик революцияси, доҳий Ленин халқ орзу-умидларини рўёбга чиқарди, эртакни ҳақиқатга айлантирди! Шунинг учун ҳам халқ оммаси Октябрни, Ленин ғояларини бениҳоят қувонч ва шоду хуррамлик билан қарши олди, уни қўллаб-қувватлади.

Халқ оммаси Улуғ Октябрь ғалабасини қўлда қурол билангина эмас, балки бутун хатти-ҳаракати, шу жумладан, бадиий ижодиёти — ажойиб қўшиқ, терма ва достонлари билан ҳам қаттиқ туриб ҳимоя қилди. Инқилоб шарофати туфайли дунёга келган янги тузумни мадҳ этувчи мана бу тўртликлар (уларнинг хилма-хил вариантлари мавжуд) алангали йилларда туғилган.

Ўроқ болға қўлга олган,
Камбағални йўлга солган,
Меҳнаткашга оқ йўл берган,
Эсон бўлсин ҳукумат!

Ленин бобо отамиз,
Тошни кесар болтамиз,
Большовойлар орқамиз,
Энди кимдан қўрқамиз.

Эсон бўлсин Шўролар,
Ишчи-деҳқон отаси.
Меҳнаткашга йўл очган
Коммунистлар фирқаси.

Халқ Октябрга бўлган меҳр-муҳаббатини, миннатдорчилик туйғуларини ана шундай қўшиққа солди.

Шуниси характерлики, қўшиқларда Октябрь темаси В. И. Ленин ва партия билан бир бутунликда тасвирланади. В. И. ЛЕНИННИНГ НОМИ ШУНИНГ УЧУН АЗИЗ ВА МУЪТАБАРКИ, У ЎЗ КУЧИНИ, ЎЗИНИНГ ДОҲИЁНА АҚЛ-ЗАКОВАТИНИ РЕВОЛЮЦИЯ ИШИГА. МЕҲНАТ АҲЛИНИНГ ОРЗУ-УМИДИНИ АМАЛГА ОШИРИШ УЧУН КУРАШГА БАҒИШЛАДИ. Қуйида келтирилган тўртликлар бунинг ёрқин мисолидир.

Яшасин Ленин бобом солган йўли,
Йўқолсин золимларнинг тутган йўли,
Октябрда мақсадига етди инсон,
Етишди мартабага деҳқон қўли.
Ленин десам кўнглим равшан бўлади,
Номи билан олам нурга тўлади.
Ленинградга бориб ўқиган киши
Ленинни кўрганман деса бўлади.

Бу даврда яратилган фольклор асарларидаги кўзга ташланадиган фазилатлардан яна бири, уларда Октябрь инқилобининг эски тузумни ағдариб ташлаб, янги тузум барпо этганлиги қайд этилибгина қолинмай, унинг ғалабасини сақлаб қолиш ва охиригача етказишга даъват этилганлигида ҳамдир.

Октябрнинг жаҳоншумул тарихий кунларида, шунингдек, гражданлар уруш ва босмачиларни тугатиш ва чет эл интервентларига қарши кураш даврида яратилган ўзбек халқ поэтик ижоди ҳам Ўзбекистонда Совет ҳокимиятининг узил-кесил барқарор топишида муҳим роль ўйнади. Ёзма адабиёт қатори, бу давр ўзбек совет фольклори намуналарининг тарихий-сиёсий ва маърифий-эстетик аҳамияти ҳам ана шунда эди.

Шуни ҳам алоҳида қайд этиш керакки, халқимиз орасидан етишиб чиққан машҳур достончи-шоирлар Эргаш Жуманбулбул ўғли, Фозил Йўлдош ўғли, Муҳаммадқул Жомрод ўғли Пўлканлар ҳам инқилобни биринчилардан бўлиб қабул қилишди. Унинг дастлабки йилларидаёқ, давр талабларидан келиб чиқиб, Октябрь, В. И. Ленин, Шўро ва партияга атаб қатор термалар, достонлар ва қўшиқлар яратдилар, янги ҳаётда фаол иштирок эта бошладилар. Эргаш шоирнинг «Шўро», «Қизил», «Октябрь», «Ўртоқ Ленин», Фозил отанинг «Ленин», «Октябрни қутлайман», Пўлкан шоирнинг «Узоқ яшасин» шеърлари фикримизнинг исботидир. Шунингдек, Ислом шоир Назар ўғли, Абдулла шоир, Шариф Нурхонов, Нураддин Қаландаров, Қаландар Қурбоний, Раззоқ бахши Қозоқбой ўғли, Қурбон ота Исмоилов ва бошқалар ҳам терма ва қўшиқлар яратиб, юқорида номлари қайд этилган машҳур достончиларнинг овозларига ўз овозларини қўшдилар.

Эргаш шоир Октябрни мадҳ этар экан, уни символик тарзда «қизил», «офтоб» деб атайди. Шоирнинг айтишича, қизил энг яхши ранг, демак, янги тузум ҳам қизил, у худди қуёш сингари қора булутларни парчалаб, ўзининг нурафшон нури билан оламни ёритади;

Эй дўстларим офтоб чиқиб,
Бизнинг эллар бўлди қизил.
Гулгин бўлди кўргин шафақ,
Ул осмон бўлди қизил.

Шоир Фозил Йўлдош ўғли бўлса Октябрга бағишланган термаларининг бирида бундай дейди:

Қачон бизга Октябрь куни етди,
Туманли қайғулар бошимдан кетди.

Бундай мисоллардан яна кўплаб келтириш мумкин. Шундай қилиб, Октябрь инқилобини улуғлаш, уни амалга оширган улуғ доҳийга чексиз миннатдорчилик изҳор қилиш, қўлга киритилаётган гигант ютуқларни, ажойиб муваффақиятларни тасвирлаш совет даври ўзбек халқ оғзаки ижодининг бош мавзуи бўлиб қолди. Бу мавзуда кейинчалик ҳам кўплаб асарлар яратилди ва яратилмоқда.

Шуни эътироф этиш керакки, халқ ижодкорлари орасида бирон-бир санъаткор йўқки, Октябрь ҳақида куйламаган бўлсин.

Бу табиийдир, чунки миллионлаб меҳнат аҳллари қатори бадиий сўз санъаткорлари ҳам қадр-қимматлари ва ҳақ-ҳуқуқларини ана шу инқилобдан топдилар. Октябрь Ватанигина халқ ижодкорлари ва ижрочиларининг қадрига етди, эъзозлади, уларнинг меҳнатига юксак баҳо берди.

КОММУНИЗМ ЙЎЛИГА

Ариқ бошида терак,
Уни бутамоқ керак.
Ленин тузган даврда
Яйраб-ўйнамоқ керак.
Соатим чиқ-чиқ этар,
Қўлимдан ҳар иш битар
Совет даври ҳур давр.
Ҳамма мақсадга етар.
Қаранг Ленин бўйига,
Узатиб турган қўлига,
Ҳамма юрмай
қолмайди
Коммунизм йўлига.
Паранжим узун экан,
Жияги қизил экан,
Паранжи ташлаганлар
Лениннинг қизи экан.
Қайтманг Ленин
йўлидан,
Кўзни узманг қўлидан,
Қалбакилик ишлатган
Барака топмас йўлидан.
Ўрик гуллабди, қаранг,
Оқу қизил, ранг-баранг.
Ленин даврида яшаб
Кирибди рангимга ранг.
Байрамларда кийгани
Оқ шойи куйлагим бор.
Ленин бобом даврида
Шўх, яйраб куйлагим
бор.
Бизнинг ерларда баҳор,
Баҳорнинг нашъаси бор.
Совет ўғил,-қизлари,
Партиядан миннатдор.
Тонг саҳарда очилар.
Боғу бўстоннинг гули,
Элни бахтга етказди,
Партиямизнинг йўли.
Биз эдик боққа кирган.
Гулни саралаб терган.
Озодликка чиқариб,
Партия ҳуқуқ берган.
Офтоб нури нур ўзи,
Силаб ўтар бошимдан.
Ленин йўли — нурли
йўл,
Айланай қуёшимдан.

Яшасин инқилоб

(ДОСТОН)

Сўз билан таърифлаб бўлмас бу бахтни,
Инқилоб оғдарди зулмкор тахтни,
Инқилоб келтирди бизга саодат,
Инқилоб бизларга берди куч-мадад.
Бор экан дунёда Ленинден сиймо,
Ленинден устозу, Ленинден доно,
Инқилоб яратиб юртни гуллатди,
Хоразм юртида оппоқ тонг отди.
Биз гадо, хор эдик хоннинг даврида,
Эзилиб келганмиз зулмат жаврида,
На мактаб, на устоз кўрмайин ҳеч биз —
Бир зулмат дунёда кўп эзилганмиз.
Гўзал қизларимиз хонга аталди,
Ошиқ йигитлари қон йиғлаб қолди.
Тахтнинг устидаги аждар ҳалқумли,
Мараз бир касаллик элга юқумли,
Золим Исфандиёр давронда бўлди,
Бизнинг эл мазлуми армонда бўлди,
Юртни хароб этди хоннинг маҳрами,
Қизлардан тўлдирди хоннинг ҳарами,
Оналар зор йиғлаб қолдилар ночор,
Ким қарши чиқсами, тортади озор!
Шундай бир замонда яшадик, э воҳ,
Кўриб кўрмаганга солдинг, эй оллоҳ!
Оллонинг буйруғи, дедилар билмай,
Худонинг тақдири дедилар, билмай,
Муллалар чопдилар тўй берса бир бой,
Юзини ўгириб кўринса гадой,
Бир кулфат замонда яшаб биз ночор,
Кун-кундан ғазабга бўлганмиз дучор.
Базм-сафоларни кўрмадик бир бор,
Бизга асло раво кўрмади Жаббор!
Сиғиндик, худога бўлар-бўлмасга,
Сиғиндик, бизни бир писанд қилмасга,
Қорнимиз тўймади топганимиздан,
Бойлар юлиб кетди ёпганимиздан!
Муллалар ушур деб уйга кирдилар,
Закот деб зўрланиб элда юрдилар,
Айтдилар тўн кийсак:— Қайдан олдингиз?
Бойлар кийганида:— Муборак бўлсин!
Ит қопди чопони йиртиқ кўринса,
От тепди минсам деб ёнига борса,
Оғир меҳнатлардан бўлганмиз яғир,
Биз шундай яшадик ҳолимиз оғир.
Йўринжа гуллари ошимиз бўлди,
Ғам-ғусса кўтарган бошимиз бўлди,
Барига чидадик, барига кўндик,
Ленин бу жафодан кўпимиз сўндик,
Бизнинг ҳолимизни сўрмади худо,
Бешафқат экан у, бешафқат жуда!
Зулмини ўтказди бағри тош хонлар,
Бизнинг орқамиздан сурди давронлар,
Эзилди уйларда қизу жувонлар,
Фалакни титратди оҳу фиғонлар,
Бир чора топмади ақли ҳайронлар,
Инқилоб келтирди дардга дармонлар.
Хоразм фирқаси отга минганда,
Босқинчи каззоблар санқиб юрганда,
Қулоқлар жамлашиб душманлик қилди,
Бир каззоб босмачи Матчонбек бўлди.
Фирқамиз иш бошлаб душманни қувди,
Босмачи каззоблар тутдек соврилди,
Бу ишга раҳбарлик айлади фирқа,
Инқилоб раҳбари Лениндир орқа!
Шайдаков аскари мададкор бўлди,
Шайдаков бизларга дўсти ёр бўлди.
Ишчилар, деҳқонлар бирлашиб шунда,
Хоразм юртидан ёв қувилганда,
Инқилоб бизларнинг бошимиз бўлди,
Қозонда қайнаган ошимиз бўлди,
Инқилоб сув берди, ўсди донимиз,
Инқилоб ер берди, бўлди нонимиз,
Инқилоб бахт берди, озодлик кўрдик,
Инқилоб туфайли қуёшни кўрдик.
Илму фан даргоҳи очганда эшик,
Ленин бобомизни ўқиб-ўргандик.
Бизнинг Хоразмда чиқди бир қуёш,
Бу қуёш аслида Лениндир йўлдош!
Ҳақиқат бор экан, топдик биз уни,
Энди тўкилмайди кўзимиз хуни,
Энди йиғламайдир оналар зор-зор,
Энди қизларимиз озодликка ёр.
Энди бу ўлкада фироқ бўлмайди.
Энди хон маҳрами қиз қидирмайди,
Энди эл яшайди ғамлардан озод,
Энди бахт топгандир элда одамзод,
Энди муллаларнинг фатвоси бекор,
Энди қозиларнинг ҳукми қилмас кор,
Энди бу ўлкада бахтимиздир ёр,
Чунки бу ўлкада Шўро раҳбар бор!
Чунки бу ўлкада Ленин раҳнамо,
Лениндан ўрганар яхшилик ҳамма,
Лениндир отамиз, меҳрибонимиз,
Лениннинг фирқаси жонажонимиз,
Яшасин бахт берган бизнинг инқилоб!
Абадий бор бўлсин бизнинг инқилоб!
Инқилоб раҳбари Ленин яшасин!
Халқларнинг падари Ленин яшасин!

Рўзим ШОКИР.

ҚЎШИҚЛАР

Кўпайтирди нонимиз,
Ором олди жонимиз,
Дунёда омон бўлсин,
Партия ғамхўримиз.
Қизил гул тарам-тарам,
Ленин доҳийдир отам,
Бизга қарши ёвларга,
Зарба берамиз ҳар
дам!
Колхозимиз жонимиз,
Ботирларча ишлаймиз.
Коммунизм даврида
Ўйнаб-кулиб яшаймиз.
Бизнинг даламиз чаман,
Унда қувнаб учаман,
Яша партиям, яша,
Юртимиз қилдинг чаман.
Кўпайтирди молимиз,
Яхши бўлди ҳолимиз.
Эсон бўлсин партия,
Бизнинг жонажонимиз,
Лениннинг ўзи-ўзи,
Ҳаётимиз юлдузи.
Бизни ғайратга солган
Доҳий Лениннинг сўзи.
Норинда сув бор экан,
Чўллар сувга зор экан,
Чўлларни обод қилган
Партиямиз бор экан.
Ленин йўли йўл бўлди,
Қучоқлар гулга тўлди,
Ленинизм даврида,
Қизлари булбул бўлди.
Каналларни қаздирган,
Сирдарёни тўсдирган,
Мамлакатни ўстирган
Омон бўлсин партия.
Насиб бўлди саломат.
Колхозда нозу-неъмат,
Нозу-неъматни берган
Ҳукуматга минг раҳмат.
Оличани гуллатган
Баҳоримдан айланай,
Хотин-қизни яшнатган
Ҳукуматдан ўргилай.
Гул-лола очилибди
Тошкентимиз бағрида,
Ўйнаб-кулиб юрайлик
Советларнинг даврида.
Куйдирдим паранжимни,
Яшнаганим-яшнаган.
Партиямдан айланай,
Очиқликка бошлаган.
Чин турмушнинг қуёши
Инқилобдан айланай.
Буткул тинди кўз ёши,
Инқилобдан айланай.
Ленин ота силади,
Манглай пешонамизни.
Кўз нуридай асраймиз
Биз янги Шўромизни.

ОКТЯБРЬ

Жаҳонда йўқсул элининг меҳрибони бу Октябрь,
Ҳаммани яхши дунёга чиқарған жони Октябрь.
Қутқориб мустабидлар зулмидан мазлум. йўқсилни.
Бизнинг тарихимизни севгили даврони Октябрь.
Йиқилди тожу тахти эзгувчи золимнинг бул кунда,
Бу юрган шодлик айёмимизнинг кони Октбрь.
Кутиб олмоқ биза лозим, адо айлаб планларни.
Бўлур ул вақтда элнинг шод ила хандони Октябрь.
Бу Октябрь куни бизлар қутилдик жабр зулматдан,
Сабаб шулдир кўнгулнинг хўб достони Октябрь.
Муродга етказиб йўлбошчимиз Ленинни шод этган,
Ўғил-қизлара илми маориф кони Октябрь.
Совет юртинда бирлашган тамоми ишчи, колхозчи,
Оқ олтинларни яшнатган улуғ майдони Октябрь.
... Қоронғу кўхна дунёда эзилган қиз-жувонларнинг.
Чиқарган янги давронга улуғ султони Октябрь.
Бу Октябрни севганлик билан ёзғувчи Нураддин.
Мудом кўнглингни равшан айладинг нурони Октябрь.

Нураддин ҚАЛАНДАРОВ.

УЛУҒ ДОҲИЙ

Барча элга нур бўлган улуғ доҳий Лениндир,
Ҳуқуқларни тенг қилган улуғ доҳий Лениндир,
Ватанимни гул қилган улуғ доҳий Лениндир,
Тоғу тошин дур қилган улуғ доҳий Лениндир,
Элни йўлга бошлаган улуғ доҳий Лениндир,
Душман кўзин ёшлаган улуғ доҳий Лениндир,
Мактаб юзин кўрсатган улуғ доҳий Лениндир,
Ош-нонимиз мўл этган улуғ доҳий Лениндир,
Саодатга йўл этган улуғ доҳий Лениндир,
Уйимизни нур этган улуғ доҳий Лениндир,
Партияни яратган улуғ доҳий Лениндир,
Зулматга ёғду сочган улуғ доҳий Лениндир,
Меҳнаткаш бахтин очган улуғ доҳий Лениндир,
Бахт йўлини ўргатган улуғ доҳий Лениндир,
Ленин йўли йўл бўлиб, мамлакатда тонг отди,
Ленин йўлидан бордик, Ватан хушбўй таратди,
Ленин йўлидан яна, яна олға борамиз,
Ленин тузган партия душман тахтин қулатди.
Ленин тузган партия бизни бахтга чорлайди,
Партия иши билан ҳар дам юрак порлайди,
Ватанга содиқ кимки, партия олқишлайди,
Чунки Ватан, бу Ватан — улуғ доҳий Лениндир!

Холдон ЖУМАНОВА.

Башар қуёши

Саломимни келтирдим Хоразмдан, меҳрибон Ленин,
Жаҳоннинг халқларига сўзларинг қувват, ишон Ленин.
Хаётдурсан мудом бу иттифоқ халқлар орасинда
Ёруғ дунё, ҳаёт тургунча номинг биз билан, Ленин!
Николай қасрини буздинг, бу бахтларни баён айлаб,
Яшашда меҳнат аҳлига бўлибон қадри нон, Ленин.
Қизу-эр ҳуқуқин тенг қилиб бердинг раво айлаб,
Хамманинг раҳмати кўпдир сенга беҳадди сон, Ленин.
Неча йўқларни бор этдинг, илм олмоқни кон этдинг,
Бу улуғ бир баҳор бўлди, сен офтоби жаҳон, Ленин.
Меҳрлар ой эса олдинг, бу халқ кўнглига беркитдинг,
Башар тарихида ўчмас қуёш, эй меҳрибон Ленин.
Сиёҳингдан тўкилган сўзларинг хўп тўтиё элга,
Тутар номингни ҳар кун ушбулар ёд айлабон, Ленин.
Ҳамма халқ бахтиёрдирки, сабаб бўлдинг ўзинг доҳим,
Тутиб муҳаббатинг доим яшаймиз, меҳрибон Ленин.
Ризодир барча халқимиз қадрдон партиямиздан,
Қари Қурбон ота шаънингни қилди кўп баён, Ленин.

Қурбон ота ИСМОИЛОВ.

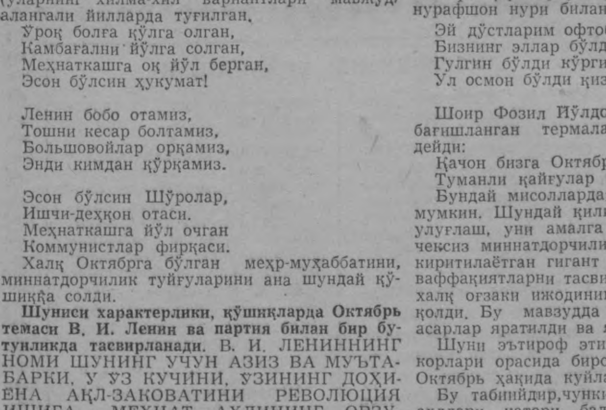

1917 ЙИЛ, НОЯБРЬ. Кремль олдида. Никольский дарвозаси ёнида. [СССР Давлат революция музейи фондидан].

[ТАСС].

ОМОН БЎЛСИН ПАРТИЯМ

Радионинг куйлари
Ўт киргизди дилимга,
Омон бўлсин партиям.
Мадад берди элимга.
Темир йўлни ёритган
Паравознинг чироғи.
Элимга йўл кўрсатган
Партиямнинг байроғи.
Янги чиққан самолёт
Ҳаммани қилди қойил.
Партиянинг шуҳрати
Кенг жаҳонга ёйилди.
Еттига кириб болам,
Мактабга шайланади.
Уни кўрган онаси,
Ўргилиб айланади.
Кичкина қўли билан
Қалам ушлашини кўр.
Оқ, озода мактаби,
Кўнгил хушлашини
кўр!
Совет қонунин тузган,
Эскилик йўлин бузган,
Золимлар бағрин
эзган,
Яша, Совет ҳукумат!
Яшаш йўлини очган
Элга нурини сочган,
Илм эшигин очган,
Яша, Совет ҳукумат!
Даламизни яшнатган,
Кўнглимизни яйратган,
Хотин-қизни қувнатган
Яша, Совет ҳукумат!
Тонг саҳар салқинида,
Пахта тергим келади.
Ленин отам расмини,,
Кунда кўргим келади.
Ирмоқ оқиб сой
бўлгай,
Сойлардан дарё бўлгай
Хотин-қизга бахт
берган,
Ленинимдан ўргилай.
Ўртоқ Ленин ҳар
сўзин,
Бир достон қилмоқ
керак.
Сидқи дилдан таъри-
фин,
Мадхин баён қилмоқ
керак.

УЗОҚ ЯШАСИН

Иғвогар бойларга бўлди қиёмат,
Камбағал деҳқонга бўлди мурувват.
Меҳнаткашман бўлди Шўро ҳукумат
Шўро ҳукумати узоқ яшасин!
Таълим берган ўртоқ Ленин яшасин!
Туркистонни гулдай қилгандир обод
Золимлардан бизни қилгандир озод.
Элни обод қилган Шўро ҳукумат.
Шўро ҳукумати узоқ яшасин!
Йўл кўрсатган коммунистлар
яшасин!
Ишчи-деҳқонларга қилди шафқатни,
Бой битганнинг танда жонин
қақшатди,
Камбағални қоролликдан бўшатди,
Шўро ҳукумати узоқ яшасин!
Ҳар қадамда мактабхона қилдирди,
Катта-кичик барин шунда йиғдирди,
Муаллим кеб билмаганин билдирди,
Шўро ҳукумати узоқ яшасин!
Таълим берган ўртоқ Ленин яшасин!
Ватанни кенг чаманзорга ўхшатди,
Ўқиганга бархитлардан тўшатди
Гўштли. мойли палов қилиб ошатди,
Деҳқон, камбағалнинг вақтин
хушлатди,
Хушлаган раҳбарлар узоқ яшасин!!

ПУЛКАН шоир.

1927 йил.

КЕЛ

Севимли мушкулосоним, улуғ йўлбошчи Ленин, кел.
Юрогим, танга дармоним, улуғ йўлбошчи Ленин, кел.
Сўраб ҳоли паришоним улуғ йўлбошчи Ленин, кел.
Сени кўрсам йўқ армоним, улуғ йўлбошчи Ленин, кел.
Бўлиб мангу қадрдоним, улуғ йўлбошчи Ленин, кел.
Борайин сен томон десам тополмам чора, ётибман.
Эгар йўқлик, йўлим боғлиқ, дилим садпора, ётибман.
Таёқлар зарбидан оғриқ баданим ёра, ётибман,
Мени мажруҳга қилмайди биров наззора, ётибман,
Танамдан чиқмайин жоним, улуғ йўлбошчи Ленин, кел.
Шитоб айлаб етиб келгин, бу ночор ҳолимиз кўргин,
Азоб, очлик билан ришта солар элимга зўр қирғин.
Юраклар қону, диллар кўп паришон, чеҳралар сўлғин,
Бариси ёлвориб дейди: бало дўпини йўқ қилгин.
Ҳазон урмай гулистоним, улуғ йўлбошчи Ленин, кел.
Етар қум тепаларда қанчалаб қулнинг кесик боши,
Етим, чўри, носибларнинг захар бўлди еган оши,
Оқар Аму Зарафшондин Шариф Нурхоннинг кўз ёши,
Жафо исканжаси эзди ёғар шиддатли ғам тоши,
Бўлиб бошимга қалқоним улуғ йўлбошчи Ленин, кел.

Шариф Ҳофиз НУРХОНОВ.

1920 йил Бухоро.

САҲИФАНИ ФИЛОЛОГИЯ ФАНЛАРИ КАНДИДАТИ МАЛИК МУРОДОВ ТАЙЁРЛАГАН.

...МАҲМУД дарахт соясида мизғимоқда. Ёнида қўйлар ўтлаб юрибди. Денгиз томондан эсган енгил шабодадан Маҳмуд кўзини очди ва қўйларга қаради. Ҳалигина буталар ёнида ўтлаб юрган бир қўйнинг кўринмай қолганини сезиб, Маҳмуд ғудирлаб ўрнидан турди ва уни қидиргани кетди.

Чангалзорлар орасида ўн минутча юриб, юзлари тилинган Маҳмуд ялангликка чиқди. Қўй шу ялангликда ўтлаб юрган экан. Бирдан бу ялангликни оёғ изи босиб кетганини кўриб, «ё парвардигор!» деб юборди. Бу жой қишлоқдан анча олис, Маҳмуд қўй боқиб юриб келиб қолган. Ялангликни топтаган одамлар бу ерга нима учун келишдийкин? Маҳмуд атрофга синчиклаб назар ташлади ва буклоғлиқ қоғозга кўзи тушди. Бу қоғозни ўша сирли кишилардан бирортаси тушириб қўйган бўлса керак, деб ўйлади у.

Маҳмуд ҳатто ўз она тили — арабча хатни хам ўқий олмасди. Қоғозда эса нотаниш харфлар билан нималардир ёзилган. Маҳмуд фусат келганда ўқишни биладиган бирорта танишимга кўрсатаман, деб қоғозни чўнтагига солиб қўйди.

Шундай фурсат бир ойдан кейин келди. Хатда бундай дейилган экан:

Худонинг номини ўртага қўйиб ёлворамиз, бизни қутқаринглар, қутқаринглар! Менинг исмим Мерри Смит. Мени қул қилиб сотишмоқчи. Ўзини Африка газеталаридан бирининг вакили деб атаган ўнг юзида чандиғи бор киши мени редактор бўлиб ишлашга ёллаб қолган ўн уч қиз каби мени ҳам алдаб самолётга олиб келди. Ҳаммамиз инглиз қизларимиз. Бизни ҳарамга ёки фоҳишахонага сотиб юборади деб қўрқяпмиз. Ким бўлсангиз ҳам бизни қутқаринг!»

Шундан кейин юз берган жанжални бошқа ҳечнарсага таққослаб бўлмайди. Журналист номини сотиб юрган муттаҳамнинг қилмишидан ғазабланган журналистлар «шовқун-сурон» кўтаришди. Дастлабки текширишдаёқ ўнг юзида чандиғи бор киши Америка ҳарбий-ҳаво кучаларининг истеъфодаги полковниги эканлиги, у халқаро фрибгар (аввал машҳур куртизанка) Кристина Вест ташкил қилган «Оқ Вилла» га қизларни етказиб бериб, қул савдоси билан шуғулланганлиги маълум бўлди.

Иккинчи жаҳон уруши тугагандан сўнг Кольвин Грант полковник даражасида истефога чиқди. У тажрибали учувчи бўлгани учун авиация компанияларидан бирига таклиф қилинди. Бундай ишда яхшигина маош олиши мумкин бўлса ҳам, сабрсиз полковникка бу иш ёқмас эди. Унинг ҳаётидаги ягона мақсади, яширин ва ошкора орзуси — ҳарқандай йўл билан пул топиш эди. Доллар учун собиқ учувчи ҳарқандай иғвода қатнашишга тайёр эди.

Грант авиация компаниясида кўп ишламади. Тез орада Ўрта Шарқнинг энг бой кишиларидан бири шайх ҳожи Селиаспи ҳузуридан иш топди. Энди у қудратли шайхнинг шахсий учувчиси бўлиб олди.

Экзотик Шарқ... Кишанлар ва транзисторлар, ҳашаматли енгил машиналар ва ўрта аср жаллодлари ватани. Нефть ва олтин, чўрилар ва қуллар... Очкўз ва шухратпараст полковник ўзига яраша иш топди. Грант шайхнинг самолётида яширин юклар билан бирга қудратли, ишратпараст ҳокимнинг ҳарами учун қизларни ҳам ташиди. Грант шайхнинг хизматини қилиб юриб улкан араб ярим оролини уёғидан-буёғига кезиб чиқди.

Европадалиги вақтидаёқ Грант «хотинлар чиммат тутиб юрадиган», ўзи ҳам чиммат орқасига яширинган мамлакат — Саудия Арабистонида қул бозори ҳақида баъзи гапларни эшитган эди. Ҳар йили ўн минглаб кишилар ҳажга боради, лекин уларнинг ҳаммаси ҳали уйига етиб бормайди. Кўплари ташналик ва очликдан йўлда ўлиб кетади, баъзилари офтоб уриб ўлади. Аммо минглаб кишиларнинг уйига қайтиб бормаслигининг бошқа сабаби бор. Улар ғойиб бўлиб қолишади.

(Давоми. Боши газетанинг 18 март сонида).

Уларни қул савдогарлари ўғирлашади, бой сайёҳлар пул эвазига уларни топширадилар, уларни чет шаҳарлардаги қул бозорларида қорамолни сотгандек сотадилар. Улар ўша ерларда бой шайхларнинг баланд девор билан ўралган ҳовлиларида умрларининг охиригача қолиб кетадилар. Қочишга имконият йўқ: саҳро ҳар қандай содиқ ит ва соқчидан ҳам баттар. Қум саҳросидан ёлғиз йўловчи тирик чиқа олмайди.

Бу «инсон бизнеси»да иштирок этаолишини Грант тушунди. Тез орада шайхни қизлар билан таъминлаб туриш фойдали эканини кўрди — ҳар бир гўзал қиз учун хўжайин кўп пул тўлар эди. Проблеманинг маънавий-ахлоқий томонига келганда эса, олдинги ишидан бунинг нимаси ёмон? Ҳар ҳолда у «ўз қизлари» устига напальм бомбасини ташламайди-ку!

Грант янги соҳада ишлаб, омади юришиб кетди. Ўз пули, чўриларига эга бўлди, алоқалари мустаҳкамланди. Дубаи, Маскат, Бураима, Аль-Хассо ёки Риёддан чўрилар ташиладиган ҳаво, қуруқлик ва денгиз йўлларини Грант яхши билиб олди. Кўпгина қул савдогарларнинг номи унга маълум бўлди. Бу жаноблар ибн Груpаиб, Ал-Миррий, Абдулла ибн Марвон ва бошқалар эди.

Уларнинг орасида европаликлар ҳам бор эди. Африкада, Саҳрои Кабирнинг марказида катта қул савдогари бўлиб «ишлаётган» кишии ибн Мустафо каби қора танли эмас, балки европалик биродари эканлигини билиш Грант учун қувончли эди. Тибести тоғига ин қуриб олган малла соч, кўк кўз қул фуруш ҳақидаги хабар полковник Грант хизмат қилаётган шайхликка ҳам етиб келди. Тўғри, иккинчи жаҳон уруши вақтида ҳамкасби душмани эди, бунинг устига унвони ҳам пастроқ, бор-йўғи Роммелнинг танк корпусида лейтенант эди... Лекин унвонидаги фарқ ҳам, қўшин туридаги фарқ ҳам, ҳатто Тибестидаги ҳамкасбининг нацист ва ҳарбий жиноятчи эканлиги ҳам Грантнинг ихлосини қайтармади. Лекин полковник Грант ўша пайтда «ўз иттифоқчиси» олдига бориб, миннатдорчилигини шахсан изҳор этишга муваффақ бўлмади...[1]).

Америка ҳарбий ҳаво кучларининг собиқ полковниги алдамчилик қилиб, кези келганда зўравонлик қилиб, шайх ва унинг ўғилларига янги-янги чўрилар етказиб бериб турди. Бу бечораларнинг тақдири уни қизиқтирмасди. Баъзан ҳарамда шароит чиндан ҳам шоҳона бўлади, аммо кўпинча ҳарам турма бўлиб, сал гуноҳ учун ҳам қизлар қаттиқ калтакланарди. Айниқса шайхга «маданиятли» Европадан келтирилган қулларни жазолаш ёқарди.

Европалик қизлар араб ҳарамларига қандай бориб қолади? Методика жуда мураккаб эмас. Масалан, шарқлик бойнинг агенти ёки агентлари қизларга узоқ мамлакатда бирор ишни таклиф қилиб, уларни тузоққа илинтиришлари мумкин. Албатта таклиф қилинган иш ҳақиқатта мутлақо тўғри келмайди. Агентлар одатда Европа шаҳарларига узоқдан келган қизларни қўлга туширишга уринадилар, буниси хавфсизроқ бўлади...

Оқ танли қул қизларга талаб эса катта. Гап шундаки, оқ танли аёлларнинг ҳарамда бўлиши шайх қудрати ва олий зотлигининг рамзи, бойлигининг нишонаси ҳисобланади. Бўлмаса-чи, оқ танли, маълумотли сулувни топиш осонми, бунинг устига қизларнинг сирли равишда ғойиб бўлаётганидан ташвишга тушиб қолган кўпгина Европа мамлакатларининг полицияси шарқдан борганларнинг ҳар бир қадамини кузатиб туради. Кўп шайхлар ўз агентларига қадди-қомати келишган малла сочли қиз учун 12 минг фунт стерлинггача пул тўлашга тайёрлиги ажабланарли эмас. Бу жуда катта пул!

Имтиёзли таклифни қабул қилган қизлар янги хўжайинни ўзларига дўстона муносабатда бўлаётганини кўрадилар. У ҳамма нарсага пул тўлайди. Қизларга истаган нарсасини олишни, ҳатто автомашина сотиб олишини маслаҳат беради, харажатини ўйламанг дейди. Уларга келгуси «маоши» ҳисобидан аванс беради. Кўп ўтмай қизлар қарзга ботади. Шундан сўнг сиртмоқ тортила бошлайди. Бошлиқнинг меҳрибонлигидан асар қолмайди, у дарҳол қарзни тўлашни талаб қилади. Ёт ўлка урф-одатларини, қонунларини билмаган, қарздорларнинг қамалиши ҳақидаги гаплардан чўчиб қолган қиз нима қилишини билмай қолади. Шундан кейин қизга ўз тирикчилиги учун зўрға етадиган даражада пул топиш имкони берилади, пул тўплаб ўз ватанига қайтиб кетишига мутлақо имкон берилмайди. Шундан сўнг шарқ ҳарамларидаги шоҳона ҳаёт ҳақидаги ҳикояларни қизнинг қулоғига қуя бошлайдилар. Унга, сен чиройлисан, ҳокимга ёқишинг мумкин, у сенинг бошингдан олтин сочади деб шипшийдилар. Қизга икки йўлдан бирини танлаб ол дейишади. Ёки ҳарамда бир ҳафта туриб 100 фунт стерлинг оласан (ҳарамдан хоҳлаганингда чиқиб кета оласан, деб ишонтиришади) ёки қамоққа тушасан... Ғарбий европалик маълумотли қизларгагина шундай «нозик» муомала қилинади. Полковник шайхнинг қўлида олти йил ишлаб, бундай нозик йўлларини ўрганиб олган.

...Бир куни Грантга самолётга бензин қуйиб, Бураими районидаги саҳрода қурилган аэродромга учиб боришни таклиф этишади. Бу ерда уни отлиқлар кутиб туришарди. Эркаклар баджаҳл қовоқлари солиқ бўлиб, атрофга аланглашарди. Қум тепа орқасида ўнтача араб қизини кўрди, уларни икки отлиқ қўриқлаб турарди. Асираларни дарров самолётга чиқаришди, отлиқлар эса ғойиб бўлишди. Самолёт ҳавога кўтарилгандан сўнг Грант аэродром томонга от чоптириб келаётган кишиларни кўрди. Полковникнинг ҳамроҳи серсокол новча араб, отлиқлар қувлаб келишаётганини айтди. Сўнгра у қуллар карвони тарихини сўзлаб берди. Бу қулларни ўғирлашнинг қадимги усули экан. Қароқчилар бир неча саёқ музикачиларни ёллаб, иш ўнгидан келса, уларга катта пул беришини ваъда қилишади. Улар музикачилардан қишлоқда маълум кунда томоша кўрсатишни сўрайдилар. Шундан сўнг қулфурушлар биринчи қабиланинг душмани бўлган қўшни қабила шайхига ўз рақибларидан ўч олишни таклиф қилишади. Қабилага музикачилар томоша кўрсатадиган куни ҳужум қилишни белгилашади. Шайх одамлари қулфурушлар одамлари билан бирга музика тинглаш учун тўпланган кишиларга ҳужум қилишади. Шайхнинг одамлари ўчини олади, қулфурушлар эса қизларни ўғирлайдилар.

Бу гал ҳам шундай бўлди. Тўсатдан ҳужум қилишди. Одамлар ўзларини ўнглаб, қўлларига қурол олишга улгурмай, душманлар бир неча кишини ўлдириб, ўн қизни эгарга уриб, саҳрога қочиб кетишга улгурганлар. Бу қизларнинг ҳаммаси ҳам чиройли эмас, баъзилари ҳарамга ярамайди, аммо уларни чўриликка ёки қуйироқ ҳарамларга пуллаш мумкин. Қулфуруш бу қизларни «татиб кўриш» учун Грантнинг хўжайинига олиб боради, у ердан Алхассу ёки Риёд бозорига олиб бориб сотади. Бозорда даллоллар уни яхши кутиб олишади. «товар»ини кўради, ҳар бирига нарх қўяди. Пулини «иш» қатнашчиларининг ҳаммаси бўлиб олишади, Грант ҳам ўз пулини олади...

Полковник шайх қўлида олти йил ишлади, ҳали ҳам ишлаётган бўларди. Аммо сарой тўнтариши бу серфойда ишнинг белига тепди. Бу тўнтаришда хўжайини тахтидан ағдарилди, Грант эса қочишга мажбур бўлди. Тўғри бу вақтгача Англия ва Швейцария банкларида Грантнинг анча пули бор эди. Бунинг устига сарой тўнтариши вақтида полковник ўзини йўқотиб қўймади. Грант собиқ хўжайинининг баъзи бойликларини ўмариб, самолётга ўтирди-ю, номаълум томонга учиб кетди.

Бир вақт у бирор шайхнинг олдига бормоқчи ёки қирол Сауднинг хизматига кирмоқчи бўлди. Бу вақтда Сауд бир ярим мингга яқин кишини ёллаган, уларнинг орасида инглиз ва америка учувчилари ҳам бор эди. Аммо Грант фикрдан қайтди ва «ўз» идорасини очмоқчи бўлди...

Бирқанча вақт ўтгандан сўнг полковник Танжарда-контрабандистлар, жосуслар ва иғвогарлар, фрибгарлар халқаро шаҳрида пайдо бўлди. Бу ерда Кристина Вест билан танишди. Кристина Европада энг машҳур сатанглардан эди. У маълум миқдорда пул тўплаб Танжерга келади ва бу ерда «юқори табақа» вакиллари учун муассаса очмоқчи бўлади.

Пес песни қоронғида танийди, деганларидек, икки иғвогар умумий тил топишди, полковник Грант унга шерик бўлди. Икковлон «Оқ Вилла» — Танжердан бир неча километр нарида денгиз бўйида қурилган ҳашаматли меҳмонхонани сотиб олишди. Тажриба орттирган полковник «ташқи алоқалар», яъни қизларни ёллаш, ўғирлаш ва виллага олиб келиш билан шуғулланди; «ички ишлар»ни бу соҳада тажрибаси бўлган Вест бажарарди. Улар муассасанинг янада ҳашаматли бўлиши учун европалик қизлар зарур, деган қарорга келишади.

Шундан сўнг полковник Грант ўзининг биринчи «мустақил парвози»га жўнайди. Бир вақтлар ҳозирги марҳум хўжайинига тегишли самолётда у Италияга учади. Бироз вақтдан сўнг Сицилиядаги Трапани шаҳрида газетада қуйидаги эълон пайдо бўлади.

«Римдаги хотин-қизлар кийими магазинларидан бири Трапани қизларини манекен бўлиб ишлашга таклиф этади. Шартлари: чиройли, келишган, 24 дан ошмаган, ўрта маълумотли қизлар қабул қилинади».

Рим фирмаси вакилининг таклифига кўп қизлар рози бўлишди. Қашшоқ провинциал шаҳар қизларидан қайси бири пойтахтга боришни истамайди, дейсиз. Бунинг устига қизиқарли иш таклиф қилишяпти. Эртасига «пойтахт фирмаси вакили» идораси қизлар билан тўлиб кетди. «Вакил» уларни бирмабир кўриб, танлаб олди. Мана, ўн икки нафар сулув қиз тушган самолёт Танжерга қараб йўл олди.

(Давоми бор).

[1]). Гитлерчи капитал-қулфуруш ҳозир ҳам ўз ифлос бизнеси билан шуғулланмоқда. Бу ҳақда 1966 йил баҳорида Аданда чиқадиган «Эйди Кроники» газетаси ёзган эди.

Спорт

ПОЙТАХТИМИЗ ЧЕМПИОНЛАРИ

«Старт» спорт клубида бадиий гимнастика бўйича шаҳар биринчилиги мусобақалари бўлиб ўтди. Мастерлар программаси бўйича спортчи қизлар ўртасидаги кураш айниқса қизғин бўлди. Д. Менлибекова («Меҳнат») ва И. Винер («Буревестник») финишга 54, 75 балл билан бир хил натижада етиб келди. Судьялар коллегияси биринчи ўринни Д. Менлибековага, иккинчи ўринни И. Винерга, учинчи ўринни эса Г. Афанасьева («Буревестник»)га бердилар.

Машқларни предметсиз энг яхши бажарган спортчи учун таъсис этилган мукофотни Д. Менлибекова олишга муваффақ бўлди. И. Винер бу мусобақада СССР спорт мастери нормасини бажарди ва машқларни предмет билан энг яхши бажарганлиги учун мукофот билан ҳам тақдирланди.

Биринчи разряд программаси бўйича бўлган мусобақаларда биринчи ўринни Л. Хван, иккинчи ўринни М. Котенова, учинчи ўринни Т. Бекиналар эгалладилар.

ҲАРБИЙ ОКРУГ ҒОЛИБЛАРИ

Округ офицерлар уйида шахмат бўйича ТуркВО шахсий биринчилиги мусобақалари 15 кун давом этди. Мастерликка кандидатлардан Владимир Харламов ва Константин Малиничевлар биринчи икки ўринни бўлишиб олдилар. Иккала шахматчи ҳам 16 имкониятдан 12,5 очко тўпладилар. Қолган икки фахрли ўринни мастерликка номзодлар В. Руденко ва А. Свириденколар эгалладилар. Уларнинг ҳар бири 11 очкога эгадир.

Турнирда Борис Шалишев мастерликка номзод нормасини бажарди. Мастерликка номзод унвонини олиш учун тўққиз очко керак. Б. Шалишев эса 9,5 очко тўплади.

Турнир тугагач, ТуркВО терма командаси Туркманистон терма командаси билан ўртоқлик учрашуви ўтказди. Бу учрашувда — Туркманистон терма командаси 5:2 ҳисобига ғолиб чиқди.

ЯРИМ ФИНАЛ МУСОБАҚАЛАРИ БОШЛАНДИ

1966 йилнинг Октябрь ойида Тошкент шахмат фестивали стартга чиққан эди. Бунда 7 мингдан ортиқ шахмат ишқибозлари мусобақаларнинг биринчи этапида иштирок этдилар. Фестивалнинг биринчи этапи тугаши биланоқ, уч юздан ортиқ разрядли спортчилар пайдо булганлиги маълум бўлди.

Яқинда Марказий шахмат клубида шаҳар фестивалининг ярим финал учрашувлари бошланди. Бунда биринчи этапнинг 103 ғолиби ва таклиф этилган мастерликка номзодлар иштирок этмоқда.

Редактор С. М. КАРОМАТОВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

„Зангори" экранда

20 МАРТДА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

Ўзбек тилида:

18.00 Ўқувчилар учун **«Баҳор қувончлари»** деган эшиттириш.

18.25 Телевизион янгиликлар.

18.40 Жаҳон бир ҳафта ичида.

МОСКВА КЎРСАТАДИ

19.00 Интервидение. Хоккей бўйича жаҳон биринчилиги учун. ЧССР—ГДР. Вена шаҳридан олиб кўрсатилади. Танаффус вақтида телеянгиликлар ва «Голлар, очколар секундлар» (Спорт бир ҳафта ичида).

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

21.20 Эшиттиришлар программаси.

Ўзбек тилида:

21.25 Телевизион янгиликлар.

21.40 «МЕДАЛНИНГ ИККИНЧИ ТОМОНИ». Бадиий фильм.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

Ўзбек тилида:

18.00 «Комсомолдан ўрнак ол!». Болалар учун эшиттириш.

18.25 Ўқув эшиттиришлари программаси. Сиртдан ўқиётган студентлар учун. Олий математика (рус тилида).

19.50 «АЖОЙИБ САРГУЗАШТЛАР». Бадиий фильм.

МОСКВА КЎРСАТАДИ

21.20 Марксизм-ленинизм асослари мактаби тингловчилари учун. «Партия — коммунистик қурилишнинг илҳомчиси ва ташкилотчиси». (1959—1966 йиллар). Иккинчи эшиттириш.

22.00 Музикали календарь. Учинчи эшиттириш. Чехословакиядаги халқаро конкурслар.

22.50 Телеспектакль. Танаффус вақтида телеянгиликлар.

01.00 Москва эшиттиришларининг охири.

21 МАРТДА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

Рус тилида:

17.55 Эшиттиришлар программаси.

18.00 ФУТБОЛ. **Халқаро ўртоқлик учрашуви.** Танаффус вақтида телеянгиликлар.

19.45 «Чўлдаги чироқлар». Телеочерк.

20.00 Эшиттиришлар программаси.

Ўзбек тилида:

20.05 Телевизион янгиликлар.

20.20 «Фольклорчи олим». Х. Зарипов туғилган куннинг 60 йиллигига бағишланган эшиттириш.

20.50 «Иккинчи истеъдод». Наманган шаҳар шоҳи тўқиш фабрикаси бадиий ҳаваскорларининг концерти.

21.40 «26 БОКУ КОМИССАРИ». Бадиий фильм.

МОСКВА КЎРСАТАДИ

23.30 Телевизион янгиликлар.

24.00 «Қидирувчилар». Телевизион ёшлар клуби.

00.50 «Совет музика маданияти». Тбилиси шаҳридан олиб кўрсатилади.

01.30 Интервидение. Хоккей бўйича жаҳон биринчилиги учун. ЧССР—АҚШ. Вена шаҳридан олиб кўрсатилади.

03.50 Москва эшиттиришларининг охири.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

Ўзбек тилида:

17.55 Эшиттиришлар программаси.

18.00 Болалар учун. «Бир бор экан-у, йўқ экан».

18.20 Ўқув эшиттиришлари программаси. Сиртдан ўқиётган студентлар учун. Олий математика.

19.35 Телевизион янгиликлар.

МОСКВА КЎРСАТАДИ

19.45 Мактабгача ва кичик ёшдаги ўқувчилар учун. «Телезнайка». «Антарктикага саёҳат».

20.20 Мультфильм.

20.30 Бутуниттифоқ санъат ҳаваскорларининг фестивали. Абай номидаги Қозоғистон хотин-қизлар педагогика институти студентларининг концерти. Олмаота шаҳридан олиб кўрсатилади.

21.00 Телевизион янгиликлар.

21.20 Бошланғич сиёсий мактаб тингловчилари учун. В. И. Лениннинг таржимаи ҳоли. «Социалистик қурилишнинг илҳомчиси ва ташкилотчиси».

22.00 А. Писемский. **«Аччиқ тақдир».** Телеспектакль премьераси. Ленинграддан олиб кўрсатилади.

ТЕАТР

ҲАМЗА НОМЛИ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 21/III да **Парвона.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 20/III да **Тошболта ошиқ.**

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — РСФСРда хизмат кўрсатган артист **Александр Корнилов** раҳбарлигида ва **Анатолий Корнилов** иштирокида **катта цирк томошалари. Ҳинд филлари аттракциони.**

ҲАМЗА НОМЛИ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 21/III да **Парвона,** 22/III да **Оқ кабутар.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 22/III да **Ўғил уйлантириш.**

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — Катта цирк томошалари. **Ҳиндистон филлари аттракциони.**

Кино театрларда

20 МАРТДА

Амакимнинг туши — «ЎЗБЕКИСТОН», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», «ВОСТОК» (кечқурун), «СПУТНИК» (тоқ соатларда), «ДРУЖБА» (1-залда тоқ соатларда).

Судхўрнинг ўлими — НАВОИЙ номли (кечқурун), «ДРУЖБА» (2-залда жуфт соатларда), «СПУТНИК» (жуфт соатларда).

Ночорлик — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кечқурун), «МОСКВА» (тоқ соатларда).

Тепамиздаги осмон — СОБИР РАҲИМОВ номли, «МИР» (кечқурун).

Уч бақалоқ — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз соат 5 ярим, кеч 7 ярим ва 9-15 минутда).

Севиш тақиқланади — «ФЕСТИВАЛЬ» (кечқурун).

21 МАРТДА

Амакимнинг туши — «ЎЗБЕКИСТОН», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун), «СПУТНИК» (тоқ соатларда), «ДРУЖБА» (1-залда тоқ соатларда).

Тепамиздаги осмон — СОБИР РАҲИМОВ номли, «МИР» (кундуз ва кечқурун).

Судхўрнинг ўлими — НАВОИЙ номли (кундуз ва кечқурун), «СПУТНИК» (жуфт соатларда), «ДРУЖБА» (2-залда жуфт соатларда).

Ночорлик — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун), «МОСКВА» (жуфт соатларда), САНЪАТ САРОЙИ (эрталаб соат 11, кундуз 1 ва 3 да).

Севиш тақиқланади — «ФЕСТИВАЛЬ» (кундуз ва кечқурун).

Уч бақалоқ — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз соат 5 ярим, кеч 7 ярим ва 9-15 минутда).

Карнавалда — «МОСКВА» (эрталаб соат 10 да).

«ТАШСАНТЕХГАЗМОНТАЖ» ТРЕСТИГА

3-5 разрядли **слесар-сантехниклар,** 4-6 разрядли дипломли **газ пайвандчилари,** 3-5 разрядли **саноат вентиляцияси слесар-монтажчилари, участка бошлиқлари, прораб** ва **мастерлар**

КЕРАК

шунингдек, **слесар-сантехник** касбига ўқитиш учун 3 ойлик курсга **ёшларни**

ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Стипендия тўланади ва ётоқхона билан таъминланадилар. Аризалар бериш муддати —30 мартгача.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Апанасенко кўчаси, 33-уй (1, 2, 3, 4, 5, 7, 10, 11, 15-трамвайларнинг «Навоий номли театр» остановкаси), телефон В-35-407.

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА

20 мартда

5-АБОНЕМЕНТ БЎЙИЧА **«НАВОИЙ, МУҚИМИЙ ва ФУРҚАТ асарлари музикада»**

деган темада шаҳар студентлари учун

ТЎРТИНЧИ КОНЦЕРТ-ЛЕКЦИЯ

Лектор—музикашунос **Илёс Акбаров**

VI—Бутуниттифоқ фестивалининг лауреати, Тўхтасин Жалилов номидаги **ўзбек халқ чолғу асбоблари оркестри ва хор капелласи;**

Ўзбекистон халқ артистлари—**Шаҳодат Раҳимова, Ғулом Абдураҳмонов;**

Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар —**Меҳри Абдуллаева, Қундуз Миркаримова, Тоштемир Шарипов;**

Солистлар—**Қувондиқ Искандаров, Моҳира Расулова, Неъмат Қулабдуллаев, Назрулла Ёқубов ва ўзбек халқ чолғу асбоблари ансамбли** қатнашадилар.

Концерт-лекция кеч соат 7 яримда бошланади.

Абонементлардан ташқари билетлар концерт зали кассасида кундуз соат 2 дан, район кассаларида кундуз 12 дан сотилади.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА

24 дан 31 мартгача

Мактаб ўқувчиларининг баҳорги дам олиш кунларида **икки бўлимдан иборат**

КАТТА ЦИРК ТОМОШАЛАРИ

РСФСРда хизмат кўрсатган артист **Александр Корнилов** раҳбарлигида ва **Анатолий Корнилов** иштирокида **Ҳиндистон филлари АТТРАКЦИОНИ**

Масхарабозлар группаси — **Аврамов, Наровский** ва **Боровой** қатнашадилар.

Томоша кундуз соат 12,3 ва кеч 7 яримда бошланади.

Олдиндан билет сотиш кассаси ишлайди.

ДИССЕРТАЦИЯ ЁҚЛАЙДИЛАР

1967 йил 3 апрель кундуз соат 2 да, Ўзбекистон ССР Фанлар академияси биология фанлари бўлимининг ботаника профили бўйича бирлашган илмий совети мажлисида (катта конференц-зал, Гоголь кўчаси, 70-уй) биология фанлари кандидати деган илмий даражани олиш учун:

Ғ. Ҳамидов «Тоғли Бўстонлиқнинг асал-ширалик ўсимликлари ва асаларичилик учун озуқа ташкил қилиш» деган темада.

И. Д. Баландина-Ковнер «Экиш даврида гербицидларнинг ғўзани баъзи физиологик процессларига таъсири» деган темада.

Диссертация билан академия кутубхонасида танишиш мумкин (А. Тўқаев кўчаси, 1-уй).

* * *

1967 йил 5 апрель кундуз соат 2 да, Тошкент Давлат медицина институтининг бирлашган илмий совети мажлисида (К. Маркс кўчаси, 103-уй, акт-зали) медицина фанлари кандидати деган илмий даражани олиш учун:

С. Н. Йўлдошева «Ўзбекистондаги болаларда ревматизмнинг учраши, давом этиши ва унга қарши кураш» деган темада.

* * *

12 апрель кундуз соат 2 да медицина фанлари доктори деган илмий даражани олиш учун:

Я. А. Раҳимов «Йўлдошли эмизувчиларда кўкрак қон айланиши анатомияси» деган темада.

ТОШКЕНТ ШАҲАР ГОССТРАХ БОШҚАРМАСИГА

район инспекциясида ишлаш учун **страхование агентлари**

КЕРАК

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Муқимий кўчаси, 6-а уй (9, 11, 15-трамвайлар, 2, 11-троллейбусларнинг» 173-мактаб» остановкаси).

МОСКВА ТЕРРИТОРИАЛЬ ТРАНСПОРТ БОШҚАРМАСИ

Москва автобазасига шофёрлар, автослесарлар, ремонт ишларига **автомеханиклар, навбатчилар, темирчи, бухгалтерлар**

КЕРАК

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, 126, «Россия» шаҳарчаси.

Ўзбекистон ССР озиқ-овқат министрлиги

МАРКАЗИЙ КОНСТРУКТОРЛИК-ТЕХНОЛОГИЯ БЮРОСИГА

лойиҳа-смета ва **меҳнат ташкил** этиш бўйича: **инженерлар** ва **техниклар; курувчи, сантехник, электрик, топограф, сметачи,** техинформация бўйича; **нормаловчилар** ва **меҳнат иқтисодчилари, нусха кўчирувчилар, машинисткалар**

КЕРАК

Тошкент шаҳар, Ўзбекистон кўчаси, 30-уйга мурожаат қилинсин.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

Ўзбекистон КП Тошкент шаҳар комитети, Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетининг партия ва касаба союз ташкилотлари шаҳар кинолаштириш бошқармасининг бошлиғи Шариф Файзиевич Файзиевга отаси

Файзи АҲМЕДОВнинг

вафоти муносабати билан чуқур таъзия билдиради

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ 4 бет

БИЗНИНГ АДРЕС: Тошкент шаҳар, Дзержинский кўчаси, 15-уй.

РЕДАКЦИЯ ТЕЛЕФОНЛАРИ: Коммутатор — В3-02-49 дан В3-02-58 гача, редактор ўринбосарлари — В3-29-33, В3-29-09; масъул секретарлар — В3-27-22; партия, совет ва касаба союз ташкилотлари, шаҳар хўжалиги бўлимлари — В3-29-42; саноат, қурилиш ва транспорт бўлими — коммутатор орқали 7-81; адабиёт, санъат ва маданият бўлими — В3-29-55; хатлар ва оммавий ишлар, физкультура ва спорт бўлимлари — В3-29-70; фан ва олий ўқув юртлари, иллюстрация бўлимлари — В3-27-57; ахборот бўлими — В3-65-57; эълонлар бўлими — В3-81-42.

20 МАРТ, 1967 ЙИЛ. Р 04130 Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бирлашган нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри. Индекс 64579. Нашр. № 2860.